నమో తస్స భగవతో అరహతో సమ్మాసమ్బుద్ధస్స

# ఖుద్దకనికాయే

# థేరీగాథాపాళి

## ౧. ఏకకనిపాతో

### ౧. అఞ్ఞతరాథేరీగాథా

౧. “సుఖం సుపాహి థేరికే, కత్వా చోళేన పారుతా;
ఉపసన్తో హి తే రాగో, సుక్ఖడాకం వ కుమ్భియ”న్తి.

ఇత్థం సుదం అఞ్ఞతరా థేరీ అపఞ్ఞాతా భిక్ఖునీ గాథం అభాసిత్థాతి.

### ౨. ముత్తాథేరీగాథా

౨. “ముత్తే ముచ్చస్సు యోగేహి, చన్దో రాహుగ్గహా ఇవ;
విప్పముత్తేన చిత్తేన, అనణా భుఞ్జ పిణ్డక”న్తి.

ఇత్థం సుదం భగవా ముత్తం సిక్ఖమానం ఇమాయ గాథాయ అభిణ్హం ఓవదతీతి.

### ౩. పుణ్ణాథేరీగాథా

౩. “పుణ్ణే పూరస్సు ధమ్మేహి, చన్దో పన్నరసేరివ;
పరిపుణ్ణాయ పఞ్ఞాయ, తమోఖన్ధం [తమోక్ఖన్ధం (సీ. స్యా.)] పదాలయా”తి.

ఇత్థం సుదం పుణ్ణా థేరీ గాథం అభాసిత్థాతి.

### ౪. తిస్సాథేరీగాథా

౪. “తిస్సే సిక్ఖస్సు సిక్ఖాయ, మా తం యోగా ఉపచ్చగుం;
సబ్బయోగవిసంయుత్తా, చర లోకే అనాసవా”తి.

... తిస్సా థేరీ....

### ౫. అఞ్ఞతరాతిస్సాథేరీగాథా

౫. “తిస్సే యుఞ్జస్సు ధమ్మేహి, ఖణో తం మా ఉపచ్చగా;
ఖణాతీతా హి సోచన్తి, నిరయమ్హి సమప్పితా”తి.

… అఞ్ఞతరా తిస్సా థేరీ….

### ౬. ధీరాథేరీగాథా

౬. **“ధీరే నిరోధం ఫుసేహి [ఫుస్సేహి (సీ॰)], సఞ్ఞావూపసమం సుఖం;**
ఆరాధయాహి నిబ్బానం, యోగక్ఖేమమనుత్తర”న్తి [యోగక్ఖేమం అనుత్తరన్తి (సీ॰ స్యా॰)].

… ధీరా థేరీ….

### ౭. వీరాథేరీగాథా

౭. “వీరా వీరేహి [ధీరా ధీరేహి (క॰)] ధమ్మేహి, భిక్ఖునీ భావితిన్ద్రియా;
ధారేహి అన్తిమం దేహం, జేత్వా మారం సవాహిని”న్తి [సవాహనన్తి (క॰)].

… వీరా థేరీ….

### ౮. మిత్తాథేరీగాథా

౮. “సద్ధాయ పబ్బజిత్వాన, మిత్తే మిత్తరతా భవ;
భావేహి కుసలే ధమ్మే, యోగక్ఖేమస్స పత్తియా”తి.

… మిత్తా థేరీ….

### ౯. భద్రాథేరీగాథా

౯. “సద్ధాయ పబ్బజిత్వాన, భద్రే భద్రరతా భవ;
భావేహి కుసలే ధమ్మే, యోగక్ఖేమమనుత్తర”న్తి.

… భద్రా థేరీ….

### ౧౦. ఉపసమాథేరీగాథా

౧౦. “ఉపసమే తరే ఓఘం, మచ్చుధేయ్యం సుదుత్తరం;
ధారేహి అన్తిమం దేహం, జేత్వా మారం సవాహన”న్తి.

… ఉపసమా థేరీ….

## ౧౧. ముత్తాథేరీగాథా

౧౧. “సుముత్తా సాధుముత్తామ్హి, తీహి ఖుజ్జేహి ముత్తియా;
ఉదుక్ఖలేన ముసలేన, పతినా ఖుజ్జకేన చ;
ముత్తామ్హి జాతిమరణా, భవనేత్తి సమూహతా”తి.

… ముత్తా థేరీ….

## ౧౨. ధమ్మదిన్నాథేరీగాథా

౧౨. “ఛన్దజాతా అవసాయీ, మనసా చ ఫుటా [ఫుట్ఠా (స్యా॰), ఫుతా (సీ॰ అట్ఠ॰)] సియా;
కామేసు అప్పటిబద్ధచిత్తా [అప్పటిబన్ధచిత్తా (క॰)], **ఉద్ధంసోతాతి** వుచ్చతీ”తి [ఉద్ధంసోతా విముచ్చతీతి (సీ॰ పీ॰)].

… ధమ్మదిన్నా థేరీ….

## ౧౩.విసాఖాథేరీగాథా

౧౩. “కరోథ బుద్ధసాసనం, యం కత్వా నానుతప్పతి;
ఖిప్పం పాదాని ధోవిత్వా, ఏకమన్తే నిసీదథా”తి.

… విసాఖా థేరీ….

## ౧౪.సుమనాథేరీగాథా

౧౪. “ధాతుయో దుక్ఖతో దిస్వా, మా జాతిం పునరాగమి;
భవే ఛన్దం విరాజేత్వా, ఉపసన్తా చరిస్ససీ”తి.

… సుమనా థేరీ….

## ౧౫. ఉత్తరాథేరీగాథా

౧౫. “కాయేన సంవుతా ఆసిం, వాచాయ ఉద చేతసా;
సమూలం తణ్హమబ్బుయ్హ, సీతిభూతామ్హి నిబ్బుతా”తి.

… ఉత్తరా థేరీ….

## ౧౬. వుడ్ఢపబ్బజితసుమనాథేరీగాథా

౧౬. “సుఖం త్వం వుడ్ఢికే సేహి, కత్వా చోళేన పారుతా;
ఉపసన్తో హి తే రాగో, సీతిభూతాసి నిబ్బుతా”తి.

… సుమనా వుడ్ఢపబ్బజితా థేరీ….

## ౧౭. ధమ్మాథేరీగాథా

౧౭. “పిణ్డపాతం చరిత్వాన, దణ్డమోలుబ్భ దుబ్బలా;
వేధమానేహి గత్తేహి, తత్థేవ నిపతిం ఛమా;
దిస్వా ఆదీనవం కాయే, అథ చిత్తం విముచ్చి మే”తి.

… ధమ్మా థేరీ….

## ౧౮. సఙ్ఘాథేరీగాథా

౧౮. “హిత్వా ఘరే పబ్బజిత్వా [పబ్బజితా (సీ॰ అట్ఠ॰)], హిత్వా పుత్తం పసుం పియం;
హిత్వా రాగఞ్చ దోసఞ్చ, అవిజ్జఞ్చ విరాజియ;
సమూలం తణ్హమబ్బుయ్హ, ఉపసన్తామ్హి నిబ్బుతా”తి.

… సఙ్ఘా థేరీ….

ఏకకనిపాతో నిట్ఠితో.

# ౨. దుకనిపాతో

### ౧. అభిరూపనన్దాథేరీగాథా

౧౯. [అప॰ థేరీ ౨.౪.౧౫౭ అపదానేపి] “ఆతురం అసుచిం పూతిం, పస్స నన్దే సముస్సయం;
అసుభాయ చిత్తం భావేహి, ఏకగ్గం సుసమాహితం.

౨౦. “అనిమిత్తఞ్చ భావేహి, మానానుసయముజ్జహ;
తతో మానాభిసమయా, ఉపసన్తా చరిస్ససీ”తి.

ఇత్థం సుదం భగవా అభిరూపనన్దం సిక్ఖమానం ఇమాహి గాథాహి అభిణ్హం ఓవదతీతి [ఇత్థం సుదం భగవా అభిరూపనన్దం సిక్ఖమానం ఇమాహి గాథాహి అభిణ్హం ఓవదతీతి (క॰)].

### ౨. జేన్తాథేరీగాథా

౨౧. “యే ఇమే సత్త బోజ్ఝఙ్గా, మగ్గా నిబ్బానపత్తియా;
భావితా తే మయా సబ్బే, యథా బుద్ధేన దేసితా.

౨౨. “దిట్ఠో హి మే సో భగవా, అన్తిమోయం సముస్సయో;
విక్ఖీణో జాతిసంసారో, నత్థి దాని పునబ్భవో”తి.

ఇత్థం సుదం జేన్తా థేరీ గాథాయో అభాసిత్థాతి.

### ౩. సుమఙ్గలమాతాథేరీగాథా

౨౩. “సుముత్తికా సుముత్తికా [సుముత్తికే సుముత్తికే (సీ॰), సుముత్తికే సుముత్తికా (స్యా॰ క॰)], సాధుముత్తికామ్హి ముసలస్స;
అహిరికో మే ఛత్తకం వాపి, ఉక్ఖలికా మే దేడ్డుభం వాతి.

౨౪. “రాగఞ్చ అహం దోసఞ్చ, చిచ్చిటి చిచ్చిటీతి విహనామి;
సా రుక్ఖమూలముపగమ్మ, అహో సుఖన్తి సుఖతో ఝాయామీ”తి.

… సుమఙ్గలమాతా థేరీ [అఞ్ఞతరా థేరీ భిక్ఖునీ అపఞ్ఞాతా (స్యా॰ క॰)].

### ౪. అడ్ఢకాసిథేరీగాథా

౨౫. “యావ కాసిజనపదో, సుఙ్కో మే తత్తకో అహు;

తం కత్వా నేగమో అగ్ఘం, అడ్ఢేనగ్ఘం ఠపేసి మం.

౨౬. “అథ నిబ్బిన్దహం రూపే, నిబ్బిన్దఞ్చ విరజ్జహం;
మా పున జాతిసంసారం, సన్ధావేయ్యం పునప్పునం;
తిస్సో విజ్జా సచ్ఛికతా, కతం బుద్ధస్స సాసన”న్తి.

... అడ్ఢకాసి థేరీ....

### ౫. చిత్తాథేరీగాథా

౨౭. “కిఞ్చాపి ఖోమ్హి కిసికా, గిలానా బాళ్హదుబ్బలా;
దణ్డమోలుబ్భ గచ్ఛామి, పబ్బతం అభిరూహియ.

౨౮. “సఙ్ఘాటిం నిక్ఖిపిత్వాన, పత్తకఞ్చ నికుజ్జియ;
సేలే ఖమ్భేసిమత్తానం, తమోఖన్ధం పదాలియా”తి.

... చిత్తా థేరీ....

### ౬. మేత్తికాథేరీగాథా

౨౯. “కిఞ్చాపి ఖోమ్హి దుక్ఖితా, దుబ్బలా గతయోబ్బనా;
దణ్డమోలుబ్భ గచ్ఛామి, పబ్బతం అభిరూహియ.

౩౦. “నిక్ఖిపిత్వాన సఙ్ఘాటిం, పత్తకఞ్చ నికుజ్జియ;
నిసిన్నా చమ్హి సేలమ్హి, అథ చిత్తం విముచ్చి మే;
తిస్సో విజ్జా అనుప్పత్తా, కతం బుద్ధస్స సాసన”న్తి.

... మేత్తికా థేరీ....

### ౭. మిత్తాథేరీగాథా

౩౧. “చాతుద్దసిం పఞ్చదసిం, యా చ పక్ఖస్స అట్ఠమీ;
పాటిహారియపక్ఖఞ్చ, అట్ఠఙ్గసుసమాగతం.

౩౨. “ఉపోసథం ఉపాగచ్ఛిం, దేవకాయాభినన్దినీ;
సాజ్జ ఏకేన భత్తేన, ముణ్డా సఙ్ఘాటిపారుతా;
దేవకాయం న పత్థేహం, వినేయ్య హదయే దర”న్తి.

... మిత్తా థేరీ....

## ౮. అభయమాతుథేరీగాథా

౩౩. “ఉద్ధం పాదతలా అమ్మ, అధో వే కేసమత్థకా;
పచ్చవేక్ఖస్సుమం కాయం, అసుచిం పూతిగన్ధికం.

౩౪. “ఏవం విహరమానాయ, సబ్బో రాగో సమూహతో;
పరిళాహో సముచ్ఛిన్నో, సీతిభూతామ్హి నిబ్బుతా”తి.

... అభయమాతు థేరీ....

## ౯. అభయాథేరీగాథా

౩౫. “అభయే భిదురో కాయో, యత్థ సతా పుథుజ్జనా;
నిక్ఖిపిస్సామిమం దేహం, సమ్పజానా సతీమతీ.

౩౬. “బహూహి దుక్ఖధమ్మేహి, అప్పమాదరతాయ మే;
తణ్హక్ఖయో అనుప్పత్తో, కతం బుద్ధస్స సాసన”న్తి.

... అభయా థేరీ....

## ౧౦. సామాథేరీగాథా

౩౭. “చతుక్ఖత్తుం పఞ్చక్ఖత్తుం, విహారా ఉపనిక్ఖమిం;
అలద్ధా చేతసో సన్తిం, చిత్తే అవసవత్తినీ;
తస్సా మే అట్ఠమీ రత్తి, యతో తణ్హా సమూహతా.

౩౮. “బహూహి దుక్ఖధమ్మేహి, అప్పమాదరతాయ మే;
తణ్హక్ఖయో అనుప్పత్తో, కతం బుద్ధస్స సాసన”న్తి.

... సామా థేరీ....

దుకనిపాతో నిట్ఠితో.

# ౩. తికనిపాతో

### ౧. అపరాసామాథేరీగాథా

౩౯. “పణ్ణవీసతివస్సాని , యతో పబ్బజితాయ మే;
నాభిజానామి చిత్తస్స, సమం లద్ధం కుదాచనం.

౪౦. “అలద్ధా చేతసో సన్తిం, చిత్తే అవసవత్తినీ;
తతో సంవేగమాపాదిం, సరిత్వా జినసాసనం.

౪౧. “బహూహి దుక్ఖధమ్మేహి, అప్పమాదరతాయ మే;
తణ్హక్ఖయో అనుప్పత్తో, కతం బుద్ధస్స సాసనం;
అజ్జ మే సత్తమీ రత్తి, యతో తణ్హా విసోసితా”తి.

… అపరా సామా థేరీ….

### ౨. ఉత్తమాథేరీగాథా

౪౨. “చతుక్ఖత్తుం పఞ్చక్ఖత్తుం, విహారా ఉపనిక్ఖమిం;
అలద్ధా చేతసో సన్తిం, చిత్తే అవసవత్తినీ.

౪౩. “సా భిక్ఖునిం ఉపగచ్ఛిం, యా మే సద్ధాయికా అహు;
సా మే ధమ్మమదేసేసి, ఖన్ధాయతనధాతుయో.

౪౪. “తస్సా ధమ్మం సుణిత్వాన, యథా మం అనుసాసి సా;
సత్తాహం ఏకపల్లఙ్కేన, నిసీదిం పీతిసుఖసమప్పితా [నిసీదిం సుఖసమప్పితా (సీ.)];
అట్ఠమియా పాదే పసారేసిం, తమోఖన్ధం పదాలియా”తి.

… ఉత్తమా థేరీ….

### ౩. అపరాఉత్తమాథేరీగాథా

౪౫. “యే ఇమే సత్త బోజ్ఝఙ్గా, మగ్గా నిబ్బానపత్తియా;
భావితా తే మయా సబ్బే, యథా బుద్ధేన దేసితా.

౪౬. “సుఞ్ఞతస్సానిమిత్తస్స, లాభినీహం యదిచ్ఛకం;
ఓరసా ధీతా బుద్ధస్స, నిబ్బానాభిరతా సదా.

౪౭. “సబ్బే కామా సముచ్ఛిన్నా, యే దిబ్బా యే చ మానుసా;
విక్ఖీణో జాతిసంసారో, నత్థి దాని పునబ్భవో”తి.

… అపరా ఉత్తమా థేరీ….

### ౪. దన్తికాథేరీగాథా

౪౮. “దివావిహారా నిక్ఖమ్మ, గిజ్ఝకూటమ్హి పబ్బతే;
నాగం ఓగాహముత్తిణ్ణం, నదీతీరమ్హి అద్దసం.

౪౯. “పురిసో అఙ్కుసమాదాయ, ‘దేహి పాద’న్తి యాచతి;
నాగో పసారయీ పాదం, పురిసో నాగమారుహి.

౫౦. “దిస్వా అదన్తం దమితం, మనుస్సానం వసం గతం;
తతో చిత్తం సమాధేసిం, ఖలు తాయ వనం గతా”తి.

… దన్తికా థేరీ….

### ౫. ఉబ్బిరిథేరీగాథా

౫౧. “అమ్మ జీవాతి వనమ్హి కన్దసి, అత్తానం అధిగచ్ఛ ఉబ్బిరి;
చుల్లాసీతిసహస్సాని [చూళాసీతిసహస్సాని (సీ.)], సబ్బా జీవసనామికా;
ఏతమ్హాళాహనే దడ్ఢా, తాసం కమనుసోచసి.

౫౨. “అబ్బహీ [అబ్బుళ్హీ (స్యా.), అబ్బుళ్హం (క.)] వత మే సల్లం, దుద్దసం హదయస్సితం [హదయనిస్సితం (సీ. స్యా.)];
యం మే సోకపరేతాయ, ధీతుసోకం బ్యపానుది.

౫౩. “సాజ్జ అబ్బూళ్హసల్లాహం, నిచ్ఛాతా పరినిబ్బుతా;
బుద్ధం ధమ్మఞ్చ సఙ్ఘఞ్చ, ఉపేమి సరణం మునిం”న్తి.

… ఉబ్బిరీ థేరీ….

### ౬. సుక్కాథేరీగాథా

౫౪. “కింమే కతా రాజగహే మనుస్సా, మధుం పీతావ [మధుపీతావ (సీ.)] అచ్ఛరే;
యే సుక్కం న ఉపాసన్తి, దేసేన్తిం బుద్ధసాసనం.

౫౫. “తణ్హా అప్పటివానీయం, అసేచనకమోజవం;
పివన్తి మఞ్ఞే సప్పఞ్ఞా, వలాహకమివద్ధగూ.

౫౬. “సుక్కా సుక్కేహి ధమ్మేహి, వీతరాగా సమాహితా;
ధారేతి అన్తిమం దేహం, జేత్వా మారం సవాహన”న్తి.

… సుక్కా థేరీ….

**౭. సేలాథేరీగాథా**

౫౭. “నత్థి నిస్సరణం లోకే, కిం వివేకేన కాహసి;
భుఞ్జాహి కామరతియో, మాహు పచ్ఛానుతాపినీ”.

౫౮. “సత్తిసూలూపమా కామా, ఖన్ధాసం అధికుట్టనా;
యం త్వం ‘కామరతిం’ బ్రూసి, ‘అరతీ’ దాని సా మమ.

౫౯. “సబ్బత్థ విహతా నన్దీ [నన్ది (సీ. స్యా.)], తమోఖన్ధో పదాలితో;
ఏవం జానాహి పాపిమ, నిహతో త్వమసి అన్తకా”తి.

… సేలా థేరీ….

**౮. సోమాథేరీగాథా**

౬౦. “యం తం ఇసీహి పత్తబ్బం, ఠానం దురభిసమ్భవం;
న తం ద్వఙ్గులపఞ్ఞాయ, సక్కా పప్పోతుమిత్థియా”.

౬౧. “ఇత్థిభావో నో కిం కయిరా, చిత్తమ్హి సుసమాహితే;
ఞాణమ్హి వత్తమానమ్హి, సమ్మా ధమ్మం విపస్సతో.

౬౨. “సబ్బత్థ విహతా నన్దీ, తమోఖన్ధో పదాలితో;
ఏవం జానాహి పాపిమ, నిహతో త్వమసి అన్తకా”తి.

… సోమా థేరీ….

తికనిపాతో నిట్ఠితో.

# ౪. చతుక్కనిపాతో

## ౧. భద్దాకాపిలానీథేరీగాథా

౬౩. “పుత్తో బుద్ధస్స దాయాదో, కస్సపో సుసమాహితో;
పుబ్బేనివాసం యోవేది, సగ్గాపాయఞ్చ పస్సతి.

౬౪. “అథో జాతిక్ఖయం పత్తో, అభిఞ్ఞావోసితో ముని;
ఏతాహి తీహి విజ్జాహి, తేవిజ్జో హోతి బ్రాహ్మణో.

౬౫. “తథేవ భద్దా కాపిలానీ, తేవిజ్జా మచ్చుహాయినీ;
ధారేతి అన్తిమం దేహం, జేత్వా మారం సవాహనం.

౬౬. “దిస్వా ఆదీనవం లోకే, ఉభో పబ్బజితా మయం;
త్యమ్హ ఖీణాసవా దన్తా, సీతిభూతమ్హ నిబ్బుతా”తి.

… భద్దా కాపిలానీ థేరీ….

చతుక్కనిపాతో నిట్ఠితో.

## ౫. పఞ్చకనిపాతో

### ౧. అఞ్ఞతరాథేరీగాథా

౬౭. “పణ్ణవీసతివస్సాని , యతో పబ్బజితా అహం;
నాచ్ఛరాసఙ్ఘాతమత్తమ్పి, చిత్తస్సూపసమజ్ఝగం.

౬౮. “అలద్ధా చేతసో సన్తిం, కామరాగేనవస్సుతా;
బాహా పగ్గయ్హ కన్దన్తీ, విహారం పావిసిం అహం.

౬౯. “సా భిక్ఖునిం ఉపాగచ్ఛిం, యా మే సద్ధాయికా అహు;
సా మే ధమ్మమదేసేసి, ఖన్ధాయతనధాతుయో.

౭౦. “తస్సా ధమ్మం సుణిత్వాన, ఏకమన్తే ఉపావిసిం;
పుబ్బేనివాసం జానామి, దిబ్బచక్ఖు విసోధితం.

౭౧. “చేతోపరిచ్చఞాణఞ్చ [చేతోపరియఞాణఞ్చ (క.)], సోతధాతు విసోధితా;
ఇద్ధీపి మే సచ్ఛికతా, పత్తో మే ఆసవక్ఖయో;
ఛళభిఞ్ఞా [ఛ మేభిఞ్ఞా (స్యా. క.)] సచ్ఛికతా, కతం బుద్ధస్స సాసన”న్తి.

… అఞ్ఞతరా థేరీ ….

### ౨. విమలాథేరీగాథా

౭౨. “మత్తా వణ్ణేన రూపేన, సోభగ్గేన యసేన చ;
యోబ్బనేన చుపత్థద్ధా, అఞ్ఞాసమతిమఞ్ఞిహం.

౭౩. “విభూసేత్వా ఇమం కాయం, సుచిత్తం బాలలాపనం;
అట్ఠాసిం వేసిద్వారమ్హి, లుద్దో పాసమివోడ్డియ.

౭౪. “పిలన్ధనం విదంసేన్తీ, గుయ్హం పకాసికం బహుం;
అకాసిం వివిధం మాయం, ఉజ్జగ్ఘన్తీ బహుం జనం.

౭౫. “సాజ్జ పిణ్డం చరిత్వాన, ముణ్డా సఙ్ఘాటిపారుతా;
నిసిన్నా రుక్ఖమూలమ్హి, అవితక్కస్స లాభినీ.

౭౬.

“సబ్బే యోగా సముచ్ఛిన్నా, యే దిబ్బా యే చ మానుసా;
ఖేపేత్వా ఆసవే సబ్బే, సీతిభూతామ్హి నిబ్బుతా”తి.

… విమలా పురాణగణికా థేరీ….

### ౩. సీహాథేరీగాథా

౭౭. “అయోనిసో మనసికారా, కామరాగేన అట్టితా;
అహోసిం ఉద్ధతా పుబ్బే, చిత్తే అవసవత్తినీ.

౭౮. “పరియుట్ఠితా క్లేసేహి, సుభసఞ్ఞానువత్తినీ;
సమం చిత్తస్స న లభిం, రాగచిత్తవసానుగా.

౭౯. “కిసా పణ్డు వివణ్ణా చ, సత్త వస్సాని చారిహం;
నాహం దివా వా రత్తిం వా, సుఖం విన్దిం సుదుక్ఖితా.

౮౦. “తతో రజ్జుం గహేత్వాన, పావిసిం వనమన్తరం;
వరం మే ఇధ ఉబ్బన్ధం, యఞ్చ హీనం పునాచరే.

౮౧. “దళ్హపాసం [దళ్హం పాసం (సీ.)] కరిత్వాన, రుక్ఖసాఖాయ బన్ధియ;
పక్ఖిపిం పాసం గీవాయం, అథ చిత్తం విముచ్చి మే”తి.

… సీహా థేరీ….

### ౪. సున్దరీనన్దాథేరీగాథా

౮౨. “ఆతురం అసుచిం పూతిం, పస్స నన్దే సముస్సయం;
అసుభాయ చిత్తం భావేహి, ఏకగ్గం సుసమాహితం.

౮౩. “యథా ఇదం తథా ఏతం, యథా ఏతం తథా ఇదం;
దుగ్గన్ధం పూతికం వాతి, బాలానం అభినన్దితం.

౮౪. “ఏవమేతం అవేక్ఖన్తీ, రత్తిన్దివమతన్దితా;
తతో సకాయ పఞ్ఞాయ, అభినిబ్బిజ్ఝ [అభినిబ్బిజ్జ (సీ. స్యా.)] దక్ఖిసం.

౮౫. “తస్సా మే అప్పమత్తాయ, విచినన్తియా యోనిసో;
యథాభూతం అయం కాయో, దిట్ఠో సన్తరబాహిరో.

౮౬. “అథ నిబ్బిన్దహం కాయే, అజ్ఝత్తఞ్చ విరజ్జహం;
అప్పమత్తా విసంయుత్తా, ఉపసన్తామ్హి నిబ్బుతా”తి.

... సున్దరీనన్దా థేరీ....

### ౫. నన్దుత్తరాథేరీగాథా

౮౭. “అగ్గిం చన్దఞ్చ సూరియఞ్చ, దేవతా చ నమస్సిహం;
నదీతిత్థాని గన్త్వాన, ఉదకం ఓరుహామిహం.

౮౮. “బహూవతసమాదానా , అడ్ఢం సీసస్స ఓలిఖిం;
ఛమాయ సేయ్యం కప్పేమి, రత్తిం భత్తం న భుఞ్జహం.

౮౯. “విభూసామణ్డనరతా, న్హాపనుచ్ఛాదనేహి చ;
ఉపకాసిం ఇమం కాయం, కామరాగేన అట్టితా.

౯౦. “తతో సద్ధం లభిత్వాన, పబ్బజిం అనగారియం;
దిస్వా కాయం యథాభూతం, కామరాగో సమూహతో.

౯౧. “సబ్బే భవా సముచ్ఛిన్నా, ఇచ్ఛా చ పత్థనాపి చ;
సబ్బయోగవిసంయుత్తా, సన్తిం పాపుణి చేతసో”తి.

... నన్దుత్తరా థేరీ....

### ౬. మిత్తాకాళీథేరీగాథా

౯౨. “సద్ధాయ పబ్బజిత్వాన, అగారస్మానగారియం;
విచరింహం తేన తేన, లాభసక్కారఉస్సుకా.

౯౩. “రిఞ్చిత్వా పరమం అత్థం, హీనమత్థం అసేవిహం;
కిలేసానం వసం గన్త్వా, సామఞ్ఞత్థం న బుజ్ఝిహం.

౯౪. “తస్సా మే అహు సంవేగో, నిసిన్నాయ విహారకే;
ఉమ్మగ్గపటిపన్నామ్హి, తణ్హాయ వసమాగతా.

౯౫. “అప్పకం జీవితం మయ్హం, జరా బ్యాధి చ మద్దతి;
పురాయం భిజ్జతి [జరాయ భిజ్జతే (సీ.)] కాయో, న మే కాలో పమజ్జితుం.

౯౬. “యథాభూతమవేక్ఖన్తీ, ఖన్ధానం ఉదయబ్బయం;
విముత్తచిత్తా ఉట్ఠాసిం, కతం బుద్ధస్స సాసన”న్తి.

... మిత్తా కాళీ థేరీ....

**౭. సకులాథేరీగాథా**

౯౭. “అగారస్మిం వసన్తీహం, ధమ్మం సుత్వాన భిక్ఖునో;
అద్దసం విరజం ధమ్మం, నిబ్బానం పదమచ్చుతం.

౯౮. “సాహం పుత్తం ధీతరఞ్చ, ధనధఞ్ఞఞ్చ ఛడ్డియ;
కేసే ఛేదాపయిత్వాన, పబ్బజిం అనగారియం.

౯౯. “సిక్ఖమానా అహం సన్తీ, భావేన్తీ మగ్గమఞ్జసం;
పహాసిం రాగదోసఞ్చ, తదేకట్ఠే చ ఆసవే.

౧౦౦.“భిక్ఖునీ ఉపసమ్పజ్జ, పుబ్బజాతిమనుస్సరిం;
దిబ్బచక్ఖు విసోధితం [విసోధితం దిబ్బచక్ఖు (సీ.)], విమలం సాధుభావితం.

౧౦౧.“సఙ్ఖారే పరతో దిస్వా, హేతుజాతే పలోకితే [పలోకినే (క.)];
పహాసిం ఆసవే సబ్బే, సీతిభూతామ్హి నిబ్బుతా”తి.

... సకులా థేరీ....

**౮. సోణాథేరీగాథా**

౧౦౨.“దస పుత్తే విజాయిత్వా, అస్మిం రూపసముస్సయే;
తతోహం దుబ్బలా జిణ్ణా, భిక్ఖునిం ఉపసఙ్కమిం.

౧౦౩. “సా మే ధమ్మమదేసేసి, ఖన్ధాయతనధాతుయో;
తస్సా ధమ్మం సుణిత్వాన, కేసే ఛేత్వాన పబ్బజిం.

౧౦౪.“తస్సా మే సిక్ఖమానాయ, దిబ్బచక్ఖు విసోధితం;
పుబ్బేనివాసం జానామి, యత్థ మే వుసితం పురే.

౧౦౫.“అనిమిత్తఞ్చ భావేమి, ఏకగ్గా సుసమాహితా;
అనన్తరావిమోక్ఖాసిం, అనుపాదాయ నిబ్బుతా.

౧౦౬.“పఞ్చక్ఖన్ధా పరిఞ్ఞాతా, తిట్ఠన్తి ఛిన్నమూలకా;
ధి తవత్థు జరే జమ్మే, నత్థి దాని పునబ్భవో”తి.

... సోణా థేరీ....

## ౯. భద్దాకుణ్డలకేసాథేరీగాథా

౧౦౭.“లూనకేసీ పఙ్కధరీ, ఏకసాటీ పురే చరిం;
అవజ్జే వజ్జమతినీ, వజ్జే చావజ్జదస్సినీ.

౧౦౮.“దివావిహారా నిక్ఖమ్మ, గిజ్ఝకూటమ్హి పబ్బతే;
అద్దసం విరజం బుద్ధం, భిక్ఖుసఙ్ఘపురక్ఖతం.

౧౦౯.“నిహచ్చ జాణుం వన్దిత్వా, సమ్ముఖా అఞ్జలిం అకం;
‘ఏహి భద్దే’తి మం అవచ, సా మే ఆసూపసమ్పదా.

౧౧౦.“చిణ్ణా అఙ్గా చ మగధా, వజ్జీ కాసీ చ కోసలా;
అనణా పణ్ణాసవస్సాని, రట్ఠపిణ్డం అభుఞ్జహం.

౧౧౧.“పుఞ్ఞం వత పసవి బహుం, సప్పఞ్ఞో వతాయం ఉపాసకో;
యో భద్దాయ చీవరం అదాసి, విప్పముత్తాయ సబ్బగన్థేహీ”తి.

... భద్దా కుణ్డలకేసా థేరీ....

## ౧౦. పటాచారాథేరీగాథా

౧౧౨.“నఙ్గలేహి కసం ఖేత్తం, బీజాని పవపం ఛమా;
పుత్తదారాని పోసేన్తా, ధనం విన్దన్తి మాణవా.

౧౧౩.“కిమహం సీలసమ్పన్నా, సత్థుసాసనకారికా;
నిబ్బానం నాధిగచ్ఛామి, అకుసీతా అనుద్ధతా.

౧౧౪.“పాదే పక్ఖాలయిత్వాన, ఉదకేసు కరోమహం;
పాదోదకఞ్చ దిస్వాన, థలతో నిన్నమాగతం.

౧౧౫.“తతో చిత్తం సమాధేసిం, అస్సం భద్రంవజానియం;
తతో దీపం గహేత్వాన, విహారం పావిసిం అహం;

సేయ్యం ఓలోకయిత్వాన, మఞ్చకమ్హి ఉపావిసిం.

౧౧౬.“తతో సూచిం గహేత్వాన, వట్టిం ఓకస్సయామహం;
పదీపస్సేవ నిబ్బానం, విమోక్ఖో అహు చేతసో”తి.

… పటాచారా థేరీ….

### ౧౧. తింసమత్తాథేరీగాథా

౧౧౭.“‘ముసలాని గహేత్వాన, ధఞ్ఞం కోట్టేన్తి మాణవా [మానవా (సీ.)];
పుత్తదారాని పోసేన్తా, ధనం విన్దన్తి మాణవా.

౧౧౮.“‘కరోథ బుద్ధసాసనం, యం కత్వా నానుతప్పతి;
ఖిప్పం పాదాని ధోవిత్వా, ఏకమన్తే నిసీదథ;
చేతోసమథమనుయుత్తా, కరోథ బుద్ధసాసనం’.

౧౧౯.“తస్సా తా [తం (సీ.)] వచనం సుత్వా, పటాచారాయ సాసనం;
పాదే పక్ఖాలయిత్వాన, ఏకమన్తం ఉపావిసుం;
చేతోసమథమనుయుత్తా, అకంసు బుద్ధసాసనం.

౧౨౦.“రత్తియా పురిమే యామే, పుబ్బజాతిమనుస్సరుం;
రత్తియా మజ్ఝిమే యామే, దిబ్బచక్ఖుం విసోధయుం;
రత్తియా పచ్ఛిమే యామే, తమోఖన్ధం పదాలయుం.

౧౨౧.“ఉట్ఠాయ పాదే వన్దింసు, ‘కతా తే అనుసాసనీ;
ఇన్దంవ దేవా తిదసా, సఙ్గామే అపరాజితం;
పురక్ఖత్వా విహస్సామ [విహరామ (సీ.), విహరిస్సామ (స్యా.)], తేవిజ్జామ్హ అనాసవా’”తి.

ఇత్థం సుదం తింసమత్తా థేరీ భిక్ఖునియో పటాచారాయ సన్తికే అఞ్ఞం బ్యాకరింసూతి.

### ౧౨. చన్దాథేరీగాథా

౧౨౨.“దుగ్గతాహం పురే ఆసిం, విధవా చ అపుత్తికా;
వినా మిత్తేహి ఞాతీహి, భత్తచోళస్స నాధిగం.

౧౨౩.“పత్తం దణ్డఞ్చ గణ్హిత్వా, భిక్ఖమానా కులా కులం;
సీతుణ్హేన చ డయ్హన్తీ, సత్త వస్సాని చారిహం.

౧౨౪.“భిక్ఖునిం పున దిస్వాన, అన్నపానస్స లాభినిం;

ఉపసఙ్కమ్మ అవోచం [అవోచిం (క.)], ‘పబ్బజ్జం అనగారియం’.

౧౨౫.“సా చ మం అనుకమ్పాయ, పబ్బాజేసి పటాచారా;

తతో మం ఓవదిత్వాన, పరమత్థే నియోజయి.

౧౨౬.“తస్సాహం వచనం సుత్వా, అకాసిం అనుసాసనిం;

అమోఘో అయ్యాయోవాదో, తేవిజ్జామ్హి అనాసవా”తి.

… చన్దా థేరీ….

పఞ్చకనిపాతో నిట్ఠితో.

# ౬. ఛక్కనిపాతో

### ౧. పఞ్చసతమత్తాథేరీగాథా

౧౨౭."యస్స మగ్గం న జానాసి, ఆగతస్స గతస్స వా;
తం కుతో చాగతం సత్తం [సన్తం (సీ.), పుత్తం (స్యా.)], 'మమ పుత్తో'తి రోదసి.

౧౨౮."మగ్గఞ్చ ఖోస్స [ఖో'ధ (స్యా. క.)] జానాసి, ఆగతస్స గతస్స వా;
న నం సమనుసోచేసి, ఏవంధమ్మా హి పాణినో.

౧౨౯."అయాచితో తతాగచ్ఛి, నానుఞ్ఞాతో [అననుఞ్ఞాతో (సీ. స్యా.)] ఇతో గతో;
కుతోచి నూన ఆగన్త్వా, వసిత్వా కతిపాహకం;
ఇతోపి అఞ్ఞేన గతో, తతోపఞ్ఞేన గచ్ఛతి.

౧౩౦. "పేతో మనుస్సరూపేన, సంసరన్తో గమిస్సతి;
యథాగతో తథా గతో, కా తత్థ పరిదేవనా".

౧౩౧. "అబ్బహీ [అబ్బుళ్హం (స్యా.)] వత మే సల్లం, దుద్దసం హదయస్సితం;
యా మే సోకపరేతాయ, పుత్తసోకం బ్యపానుది.

౧౩౨."సాజ్జ అబ్బూళ్హసల్లాహం, నిచ్ఛాతా పరినిబ్బుతా;
బుద్ధం ధమ్మఞ్చ సఙ్ఘఞ్చ, ఉపేమి సరణం మునిం".

ఇత్థం సుదం పఞ్చసతమత్తా థేరీ భిక్ఖునియో...పే.....

### ౨. వాసేట్ఠీథేరీగాథా

౧౩౩. "పుత్తసోకేనహం అట్టా, ఖిత్తచిత్తా విసఞ్ఞినీ;
నగ్గా పకిణ్ణకేసీ చ, తేన తేన విచారిహం.

౧౩౪."వీథి [వసిం (సీ.)] సఙ్కారకూటేసు, సుసానే రథియాసు చ;
అచరిం తీణి వస్సాని, ఖుప్పిపాససమప్పితా.

౧౩౫."అథద్దసాసిం సుగతం, నగరం మిథిలం పతి [గతం (క.)];
అదన్తానం దమేతారం, సమ్బుద్ధమకుతోభయం.

౧౩౬. “సచిత్తం పటిలద్ధాన, వన్దిత్వాన ఉపావిసిం;
సో మే ధమ్మమదేసేసి, అనుకమ్పాయ గోతమో.

౧౩౭. “తస్స ధమ్మం సుణిత్వాన, పబ్బజిం అనగారియం;
యుఞ్జన్తీ సత్థువచనే, సచ్ఛాకాసిం పదం సివం.

౧౩౮. “సబ్బే సోకా సముచ్ఛిన్నా, పహీనా ఏతదన్తికా;
పరిఞ్ఞాతా హి మే వత్థూ, యతో సోకాన సమ్భవో”తి.

... వాసేట్ఠీ థేరీ....

### ౩. ఖేమాథేరీగాథా

౧౩౯. “దహరా త్వం రూపవతీ, అహమ్పి దహరో యువా;
పఞ్చఙ్గికేన తురియేన [తూరేన (క॰)], ఏహి ఖేమే రమామసే”.

౧౪౦. “ఇమినా పూతికాయేన, ఆతురేన పభఙ్గునా;
అట్టియామి హరాయామి, కామతణ్హా సమూహతా.

౧౪౧. “సత్తిసూలూపమా కామా, ఖన్ధాసం అధికుట్టనా;
యం ‘త్వం కామరతిం’ బ్రూసి, ‘అరతీ’ దాని సా మమ.

౧౪౨. “సబ్బత్థ విహతా నన్దీ, తమోఖన్ధో పదాలితో;
ఏవం జానాహి పాపిమ, నిహతో త్వమసి అన్తక.

౧౪౩. “నక్ఖత్తాని నమస్సన్తా, అగ్గిం పరిచరం వనే;
యథాభుచ్చమజానన్తా, బాలా సుద్ధిమమఞ్ఞథ.

౧౪౪. “అహఞ్చ ఖో నమస్సన్తీ, సమ్బుద్ధం పురిసుత్తమం;
పముత్తా [పరిముత్తా (సీ॰ స్యా॰)] సబ్బదుక్ఖేహి, సత్థుసాసనకారికా”తి.

... ఖేమా థేరీ....

### ౪. సుజాతాథేరీగాథా

౧౪౫. “అలఙ్కతా సువసనా, మాలినీ చన్దనోక్ఖితా;
సబ్బాభరణసఞ్ఛన్నా, దాసీగణపురక్ఖతా.

౧౪౬.“అన్నం పానఞ్చ ఆదాయ, ఖజ్జం భోజ్జం అనప్పకం;
గేహాతో నిక్ఖమిత్వాన, ఉయ్యానమభిహారయిం.

౧౪౭.“తత్థ రమిత్వా కీళిత్వా, ఆగచ్ఛన్తీ సకం ఘరం;
విహారం దట్ఠుం పావిసిం, సాకేతే అఞ్జనం వనం.

౧౪౮.“దిస్వాన లోకపజ్జోతం, వన్దిత్వాన ఉపావిసిం;
సో మే ధమ్మమదేసేసి, అనుకమ్పాయ చక్ఖుమా.

౧౪౯.“సుత్వా చ ఖో మహేసిస్స, సచ్చం సమ్పటివిజ్ఝహం;
తత్థేవ విరజం ధమ్మం, ఫుసయిం అమతం పదం.

౧౫౦.“తతో విఞ్ఞాతసద్ధమ్మా, పబ్బజిం అనగారియం;
తిస్సో విజ్జా అనుప్పత్తా, అమోఘం బుద్ధసాసన”న్తి.

... సుజాతా థేరీ....

### ౫. అనోపమాథేరీగాథా

౧౫౧.“ఉచ్చే కులే అహం జాతా, బహువిత్తే మహద్ధనే;
వణ్ణరూపేన సమ్పన్నా, ధీతా మజ్ఝస్స [మేఘస్స (సీ.), మేఘిస్స (స్యా.)] అత్రజా.

౧౫౨.“పత్థితా రాజపుత్తేహి, సేట్ఠిపుత్తేహి గిజ్ఝితా [సేట్ఠిపుత్తేహి భిజ్ఝితా (సీ.)];
పితు మే పేసయీ దూతం, దేథ మయ్హం అనోపమం.

౧౫౩.“యత్తకం తులితా ఏసా, తుయ్హం ధీతా అనోపమా;
తతో అట్ఠగుణం దస్సం, హిరఞ్ఞం రతనాని చ.

౧౫౪.“సాహం దిస్వాన సమ్బుద్ధం, లోకజేట్ఠం అనుత్తరం;
తస్స పాదాని వన్దిత్వా, ఏకమన్తం ఉపావిసిం.

౧౫౫.“సో మే ధమ్మమదేసేసి, అనుకమ్పాయ గోతమో;
నిసిన్నా ఆసనే తస్మిం, ఫుసయిం తతియం ఫలం.

౧౫౬.“తతో కేసాని ఛేత్వాన, పబ్బజిం అనగారియం;
అజ్జ మే సత్తమీ రత్తి, యతో తణ్హా విసోసితా”తి.

… అనోపమా థేరీ….

## ౬. మహాపజాపతిగోతమీథేరీగాథా

౧౫౭.“బుద్ధ వీర నమో త్యత్థు, సబ్బసత్తానముత్తమ;
యో మం దుక్ఖా పమోచేసి, అఞ్ఞఞ్చ బహుకం జనం.

౧౫౮.“సబ్బదుక్ఖం పరిఞ్ఞాతం, హేతుతణ్హా విసోసితా;
భావితో అట్ఠఙ్గికో [అరియట్ఠఙ్గికో (సీ. క.), భావితట్ఠఙ్గికో (స్యా.)] మగ్గో, నిరోధో ఫుసితో మయా.

౧౫౯.“మాతా పుత్తో పితా భాతా, అయ్యకా చ పురే అహుం;
యథాభుచ్చమజానన్తీ, సంసరింహం అనిబ్బిసం.

౧౬౦.“దిట్ఠో హి మే సో భగవా, అన్తిమోయం సముస్సయో;
విక్ఖీణో జాతిసంసారో, నత్థి దాని పునబ్భవో.

౧౬౧.“ఆరద్ధవీరియే పహితత్తే, నిచ్చం దళ్హపరక్కమే;
సమగ్గే సావకే పస్సే, ఏసా బుద్ధాన వన్దనా.

౧౬౨.“బహూనం [బహున్నం (సీ. స్యా.)] వత అత్థాయ, మాయా జనయి గోతమం;
బ్యాధిమరణతున్నానం, దుక్ఖక్ఖన్ధం బ్యపానుదీ”తి.

… మహాపజాపతిగోతమీ థేరీ….

## ౭. గుత్తాథేరీగాథా

౧౬౩. “గుత్తే యదత్థం పబ్బజ్జా, హిత్వా పుత్తం వసుం పియం;
తమేవ అనుబ్రూహేహి, మా చిత్తస్స వసం గమి.

౧౬౪.“చిత్తేన వఞ్చితా సత్తా, మారస్స విసయే రతా;
అనేకజాతిసంసారం, సన్ధావన్తి అవిద్దసూ.

౧౬౫.“కామచ్ఛన్దఞ్చ బ్యాపాదం, సక్కాయదిట్ఠిమేవ చ;
సీలబ్బతపరామాసం, విచికిచ్ఛఞ్చ పఞ్చమం.

౧౬౬.“సంయోజనాని ఏతాని, పజహిత్వాన భిక్ఖునీ;
ఓరమ్భాగమనీయాని, నయిదం పునరేహిసి.

౧౬౭."రాగం మానం అవిజ్జఞ్చ, ఉద్ధచ్చఞ్చ వివజ్జియ;
సంయోజనాని ఛేత్వాన, దుక్ఖస్సన్తం కరిస్ససి.

౧౬౮."ఖేపేత్వా జాతిసంసారం, పరిఞ్ఞాయ పునబ్భవం;
దిట్ఠేవ ధమ్మే నిచ్ఛాతా, ఉపసన్తా చరిస్సతీ"తి.

... గుత్తా థేరీ....

## ౮. విజయాథేరీగాథా

౧౬౯."చతుక్ఖత్తుం పఞ్చక్ఖత్తుం, విహారా ఉపనిక్ఖమిం;
అలద్ధా చేతసో సన్తిం, చిత్తే అవసవత్తినీ.

౧౭౦."భిక్ఖునిం ఉపసఙ్కమ్మ, సక్కచ్చం పరిపుచ్ఛహం;
సా మే ధమ్మమదేసేసి, ధాతుఆయతనాని చ.

౧౭౧."చత్తారి అరియసచ్చాని, ఇన్ద్రియాని బలాని చ;
బోజ్ఝఙ్గట్ఠఙ్గికం మగ్గం, ఉత్తమత్థస్స పత్తియా.

౧౭౨."తస్సాహం వచనం సుత్వా, కరోన్తీ అనుసాసనిం;
రత్తియా పురిమే యామే, పుబ్బజాతిమనుస్సరిం.

౧౭౩. "రత్తియా మజ్ఝిమే యామే, దిబ్బచక్ఖుం విసోధయిం;
రత్తియా పచ్ఛిమే యామే, తమోఖన్ధం పదాలయిం.

౧౭౪."పీతిసుఖేన చ కాయం, ఫరిత్వా విహరిం తదా;
సత్తమియా పాదే పసారేసిం, తమోఖన్ధం పదాలియా"తి.

... విజయా థేరీ....

ఛక్కనిపాతో నిట్ఠితో.

# ౭. సత్తకనిపాతో

### ౧. ఉత్తరాథేరీగాథా

౧౭౫."‘‘ముసలాని గహేత్వాన, ధఞ్ఞం కోట్టేన్తి మాణవా;
పుత్తదారాని పోసేన్తా, ధనం విన్దన్తి మాణవా.

౧౭౬."‘‘ఘటేథ బుద్ధసాసనే, యం కత్వా నానుతప్పతి;
ఖిప్పం పాదాని ధోవిత్వా, ఏకమన్తం నిసీదథ.

౧౭౭. ‘‘‘చిత్తం ఉపట్ఠపేత్వాన, ఏకగ్గం సుసమాహితం;
పచ్చవేక్ఖథ సఙ్ఖారే, పరతో నో చ అత్తతో’.

౧౭౮.‘‘తస్సాహం వచనం సుత్వా, పటాచారానుసాసనిం;
పాదే పక్ఖాలయిత్వాన, ఏకమన్తే ఉపావిసిం.

౧౭౯.‘‘రత్తియా పురిమే యామే, పుబ్బజాతిమనుస్సరిం;
రత్తియా మజ్ఝిమే యామే, దిబ్బచక్ఖుం విసోధయిం.

౧౮౦.‘‘రత్తియా పచ్ఛిమే యామే, తమోక్ఖన్ధం పదాలయిం;
తేవిజ్జా అథ వుట్ఠాసిం, కతా తే అనుసాసనీ.

౧౮౧.‘‘సక్కంవ దేవా తిదసా, సఙ్గామే అపరాజితం;
పురక్ఖత్వా విహస్సామి, తేవిజ్జామ్హి అనాసవా’’.

… ఉత్తరా థేరీ….

### ౨. చాలాథేరీగాథా

౧౮౨.‘‘సతిం ఉపట్ఠపేత్వాన, భిక్ఖునీ భావితిన్ద్రియా;
పటివిజ్ఝి పదం సన్తం, సఙ్ఖారూపసమం సుఖం’’.

౧౮౩.‘‘కం ను ఉద్దిస్స ముణ్డాసి, సమణీ వియ దిస్ససి;
న చ రోచేసి పాసణ్డే, కిమిదం చరసి మోముహా’’.

౧౮౪.‘‘ఇతో బహిద్ధా పాసణ్డా, దిట్ఠియో ఉపనిస్సితా;
న తే ధమ్మం విజానన్తి, న తే ధమ్మస్స కోవిదా.

౧౮౫.“అత్థి సక్యకులే జాతో, బుద్ధో అప్పటిపుగ్గలో;
సో మే ధమ్మమదేసేసి, దిట్ఠీనం సమతిక్కమం.

౧౮౬.“దుక్ఖం దుక్ఖసముప్పాదం, దుక్ఖస్స చ అతిక్కమం;
అరియం చట్ఠఙ్గికం మగ్గం, దుక్ఖూపసమగామినం.

౧౮౭.“తస్సాహం వచనం సుత్వా, విహరిం సాసనే రతా;
తిస్సో విజ్జా అనుప్పత్తా, కతం బుద్ధస్స సాసనం.

౧౮౮.“సబ్బత్థ విహతా నన్దీ, తమోఖన్ధో పదాలితో;
ఏవం జానాహి పాపిమ, నిహతో త్వమసి అన్తక”.

… చాలా థేరీ….

### ౩. ఉపచాలాథేరీగాథా

౧౮౯.“సతిమతీ చక్ఖుమతీ, భిక్ఖునీ భావితిన్ద్రియా;
పటివిజ్ఝిం పదం సన్తం, అకాపురిససేవితం”.

౧౯౦.“కిం ను జాతిం న రోచేసి, జాతో కామాని భుఞ్జతి;
భుఞ్జాహి కామరతియో, మాహు పచ్ఛానుతాపినీ”.

౧౯౧.“జాతస్స మరణం హోతి, హత్థపాదాన ఛేదనం;
వధబన్ధపరిక్లేసం, జాతో దుక్ఖం నిగచ్ఛతి.

౧౯౨.“అత్థి సక్యకులే జాతో, సమ్బుద్ధో అపరాజితో;
సో మే ధమ్మమదేసేసి, జాతియా సమతిక్కమం.

౧౯౩. “దుక్ఖం దుక్ఖసముప్పాదం, దుక్ఖస్స చ అతిక్కమం;
అరియం చట్ఠఙ్గికం మగ్గం, దుక్ఖూపసమగామినం.

౧౯౪.“తస్సాహం వచనం సుత్వా, విహరిం సాసనే రతా;
తిస్సో విజ్జా అనుప్పత్తా, కతం బుద్ధస్స సాసనం.

౧౯౫.“సబ్బత్థ విహతా నన్దీ, తమోఖన్ధో పదాలితో;
ఏవం జానాహి పాపిమ, నిహతో త్వమసి అన్తక”.

... ఉపచాలా థేరీ....

సత్తకనిపాతో నిట్ఠితో.

# ౮. అట్ఠకనిపాతో

## ౧. సీసూపచాలాథేరీగాథా

౧౯౬.“భిక్ఖునీ సీలసమ్పన్నా, ఇన్ద్రియేసు సుసంవుతా;
అధిగచ్ఛే పదం సన్తం, అసేచనకమోజవం”.

౧౯౭.“తావతింసా చ యామా చ, తుసితా చాపి దేవతా;
నిమ్మానరతినో దేవా, యే దేవా వసవత్తినో;
తత్థ చిత్తం పణీధేహి, యత్థ తే వుసితం పురే”.

౧౯౮.“తావతింసా చ యామా చ, తుసితా చాపి దేవతా;
నిమ్మానరతినో దేవా, యే దేవా వసవత్తినో.

౧౯౯.“కాలం కాలం భవాభవం, సక్కాయస్మిం పురక్ఖతా;
అవీతివత్తా సక్కాయం, జాతిమరణసారినో.

౨౦౦.“సబ్బో ఆదీపితో లోకో, సబ్బో లోకో పదీపితో;
సబ్బో పజ్జలితో లోకో, సబ్బో లోకో పకమ్పితో.

౨౦౧.“అకమ్పియం అతులియం, అపుథుజ్జనసేవితం;
బుద్ధో ధమ్మమదేసేసి, తత్థ మే నిరతో మనో.

౨౦౨.“తస్సాహం వచనం సుత్వా, విహరిం సాసనే రతా;
తిస్సో విజ్జా అనుప్పత్తా, కతం బుద్ధస్స సాసనం.

౨౦౩.“సబ్బత్థ విహతా నన్దీ, తమోఖన్ధో పదాలితో;
ఏవం జానాహి పాపిమ, నిహతో త్వమసి అన్తక”.

… సీసూపచాలా థేరీ….

అట్ఠకనిపాతో నిట్ఠితో.

# ౯. నవకనిపాతో

## ౧. వడ్ఢమాతుథేరీగాథా

౨౦౪."మా సు తే వడ్ఢ లోకమ్హి, వనథో ఆహు కుదాచనం;
మా పుత్తక పునప్పునం, అహు దుక్ఖస్స భాగిమా.

౨౦౫."సుఖఞ్హి వడ్ఢ మునయో, అనేజా ఛిన్నసంసయా;
సీతిభూతా దమప్పత్తా, విహరన్తి అనాసవా.

౨౦౬."తేహానుచిణ్ణం ఇసీభి, మగ్గం దస్సనపత్తియా;
దుక్ఖస్సన్తకిరియాయ, త్వం వడ్ఢ అనుబ్రూహయ".

౨౦౭."విసారదావ భణసి, ఏతమత్థం జనేత్తి మే;
మఞ్ఞామి నూన మామికే, వనథో తే న విజ్జతి".

౨౦౮."యే కేచి వడ్ఢ సఙ్ఖారా, హీనా ఉక్కట్ఠమజ్ఝిమా;
అణూపి అణుమత్తోపి, వనథో మే న విజ్జతి.

౨౦౯."సబ్బే మే ఆసవా ఖీణా, అప్పమత్తస్స ఝాయతో;
తిస్సో విజ్జా అనుప్పత్తా, కతం బుద్ధస్స సాసనం".

౨౧౦."ఉళారం వత మే మాతా, పతోదం సమవస్సరి;
పరమత్థసఞ్హితా గాథా, యథాపి అనుకమ్పికా.

౨౧౧."తస్సాహం వచనం సుత్వా, అనుసిట్ఠిం జనేత్తియా;
ధమ్మసంవేగమాపాదిం, యోగక్ఖేమస్స పత్తియా.

౨౧౨."సోహం పధానపహితత్తో, రత్తిన్దివమతన్దితో;
మాతరా చోదితో సన్తో, అఫుసిం సన్తిముత్తమం".

… వడ్ఢమాతా థేరీ….

నవకనిపాతో నిట్ఠితో.

# ౧౦. ఏకాదసనిపాతో

### ౧. కిసాగోతమీథేరీగాథా

౨౧౩.“కల్యాణమిత్తతా మునినా, లోకం ఆదిస్స వణ్ణితా;
కల్యాణమిత్తే భజమానో, అపి బాలో పణ్డితో అస్స.

౨౧౪.“భజితబ్బా సప్పురిసా, పఞ్ఞా తథా వడ్ఢతి భజన్తానం;
భజమానో సప్పురిసే, సబ్బేహిపి దుక్ఖేహి పముచ్చేయ్య.

౨౧౫.“దుక్ఖఞ్చ విజానేయ్య, దుక్ఖస్స చ సముదయం నిరోధం;
అట్ఠఙ్గికఞ్చ మగ్గం, చత్తారిపి అరియసచ్చాని.

౨౧౬.“దుక్ఖో ఇత్థిభావో, అక్ఖాతో పురిసదమ్మసారథినా;
సపత్తికమ్పి హి దుక్ఖం, అప్పేకచ్చా సకిం విజాతాయో.

౨౧౭.“గలకే అపి కన్తన్తి, సుఖుమాలినియో విసాని ఖాదన్తి;
జనమారకమజ్ఝగతా, ఉభోపి బ్యసనాని అనుభోన్తి.

౨౧౮.“ఉపవిజఞ్ఞా గచ్ఛన్తీ, అద్దసాహం పతిం మతం;
పన్థమ్హి విజాయిత్వాన, అప్పత్తావ సకం ఘరం.

౨౧౯.“ద్వే పుత్తా కాలకతా, పతీ చ పన్థే మతో కపణికాయ;
మాతా పితా చ భాతా, డయ్హన్తి చ ఏకచితకాయం.

౨౨౦.“ఖీణకులీనే కపణే, అనుభూతం తే దుఖం అపరిమాణం;
అస్సూ చ తే పవత్తం, బహూని చ జాతిసహస్సాని.

౨౨౧.“వసితా సుసానమజ్ఝే, అథోపి ఖాదితాని పుత్తమంసాని;
హతకులికా సబ్బగరహితా, మతపతికా అమతమధిగచ్ఛిం.

౨౨౨.“భావితో మే మగ్గో, అరియో అట్ఠఙ్గికో అమతగామీ;
నిబ్బానం సచ్ఛికతం, ధమ్మాదాసం అవేక్ఖింహం [అపేక్ఖిహం (సీ॰)].

౨౨౩.“అహమమ్హి కన్తసల్లా, ఓహితభారా కతఞ్హి కరణీయం;
కిసా గోతమీ థేరీ, విముత్తచిత్తా ఇమం భణీ”తి.

… కిసా గోతమీ థేరీ….

ఏకాదసనిపాతో నిట్ఠితో.

# ౧౧. ద్వాదసకనిపాతో

## ౧. ఉప్పలవణ్ణాథేరీగాథా

౨౨౪.“ఉభో మాతా చ ధీతా చ, మయం ఆసుం [ఆభుం (సీ॰)] సపత్తియో;
తస్సా మే అహు సంవేగో, అబ్భుతో లోమహంసనో.

౨౨౫.“ధిరత్థు కామా అసుచీ, దుగ్గన్ధా బహుకణ్టకా;
యత్థ మాతా చ ధీతా చ, సభరియా మయం అహుం.

౨౨౬.“కామేస్వాదీనవం దిస్వా, నేక్ఖమ్మం దట్ఠు ఖేమతో;
సా పబ్బజ్జిం రాజగహే, అగారస్మానగారియం.

౨౨౭.“పుబ్బేనివాసం జానామి, దిబ్బచక్ఖుం విసోధితం;
చేతోపరిచ్చఞాణఞ్చ, సోతధాతు విసోధితా.

౨౨౮.“ఇద్ధీపి మే సచ్ఛికతా, పత్తో మే ఆసవక్ఖయో;
ఛళభిఞ్ఞా సచ్ఛికతా, కతం బుద్ధస్స సాసనం.

౨౨౯.“ఇద్ధియా అభినిమ్మిత్వా, చతురస్సం రథం అహం;
బుద్ధస్స పాదే వన్దిత్వా, లోకనాథస్స తాదినో” [సిరీమతో (స్యా॰ క॰)].

౨౩౦.“సుపుప్ఫితగ్గం ఉపగమ్మ పాదపం, ఏకా తువం తిట్ఠసి సాలమూలే [రుక్ఖమూలే (స్యా॰ క॰)];
న చాపి తే దుతియో అత్థి కోచి, న త్వం బాలే భాయసి ధుత్తకానం”.

౨౩౧.“సతం సహస్సానిపి ధుత్తకానం, సమాగతా ఏదిసకా భవేయ్యుం;
లోమం న ఇఞ్జే నపి సమ్పవేధే, కిం మే తువం మార కరిస్ససేకో.

౨౩౨.“ఏసా అన్తరధాయామి, కుచ్ఛిం వా పవిసామి తే;
భముకన్తరే తిట్ఠామి, తిట్ఠన్తిం మం న దక్ఖసి.

౨౩౩. “చిత్తమ్హి వసీభూతాహం, ఇద్ధిపాదా సుభావితా;
ఛళభిఞ్ఞా సచ్ఛికతా, కతం బుద్ధస్స సాసనం.

౨౩౪.“సత్తిసూలూపమా కామా, ఖన్ధాసం అధికుట్టనా;
యం త్వం ‘కామరతిం’ బ్రూసి, ‘అరతీ’ దాని సా మమ.

౨౩౫."సబ్బత్థ విహతా నన్దీ, తమోఖన్ధో పదాలితో;

ఏవం జానాహి పాపిమ, నిహతో త్వమసి అన్తకా"తి.

... ఉప్పలవణ్ణా థేరీ....

ద్వాదసనిపాతో నిట్ఠితో.

# ౧౨. సోళసనిపాతో

### ౧. పుణ్ణాథేరీగాథా

౨౩౬."ఉదహారీ అహం సీతే [ఉదకమాహరిం సీతే (సీ॰)], సదా ఉదకమోతరిం;
అయ్యానం దణ్డభయభీతా, వాచాదోసభయట్టితా.

౨౩౭."కస్స బ్రాహ్మణ త్వం భీతో, సదా ఉదకమోతరి;
వేధమానేహి గత్తేహి, సీతం వేదయసే భుసం".

౨౩౮.జానన్తీ వత మం [జానన్తీ చ తువం (క॰)] భోతి, పుణ్ణికే పరిపుచ్ఛసి;
కరోన్తం కుసలం కమ్మం, రున్ధన్తం కతపాపకం.

౨౩౯."యో చ వుడ్ఢో దహరో వా, పాపకమ్మం పకుబ్బతి;
దకాభిసేచనా సోపి, పాపకమ్మా పముచ్చతి".

౨౪౦."కో ను తే ఇదమక్ఖాసి, అజానన్తస్స అజానకో;
దకాభిసేచనా నామ, పాపకమ్మా పముచ్చతి.

౨౪౧."సగ్గం నూన గమిస్సన్తి, సబ్బే మణ్డూకకచ్ఛపా;
నాగా [నక్కా (సీ॰)] చ సుసుమారా చ, యే చఞ్ఞే ఉదకే చరా.

౨౪౨."ఓరబ్భికా సూకరికా, మచ్ఛికా మిగబన్ధకా;
చోరా చ వజ్ఝఘాతా చ, యే చఞ్ఞే పాపకమ్మినో;
దకాభిసేచనా తేపి, పాపకమ్మా పముచ్చరే.

౨౪౩."సచే ఇమా నదియో తే, పాపం పుబ్బే కతం వహుం;
పుఞ్ఞమ్పిమా వహేయ్యుం తే, తేన త్వం పరిబాహిరో.

౨౪౪."యస్స బ్రాహ్మణ త్వం భీతో, సదా ఉదకమోతరి;
తమేవ బ్రహ్మే మా కాసి, మా తే సీతం ఛవిం హనే".

౨౪౫."కుమ్మగ్గపటిపన్నం మం, అరియమగ్గం సమానయి;
దకాభిసేచనా భోతి, ఇమం సాటం దదామి తే".

౨౪౬."తుయ్హేవ సాటకో హోతు, నాహమిచ్ఛామి సాటకం;

సచే భాయసి దుక్ఖస్స, సచే తే దుక్ఖమప్పియం.

౨౪౭."మాకాసి పాపకం కమ్మం, ఆవి వా యది వా రహో;

సచే చ పాపకం కమ్మం, కరిస్ససి కరోసి వా.

౨౪౮"న తే దుక్ఖా పముత్యత్థి, ఉపేచ్చాపి [ఉప్పచ్చాపి (అట్ఠ॰ పాఠన్తరం)] పలాయతో;

సచే భాయసి దుక్ఖస్స, సచే తే దుక్ఖమప్పియం.

౨౪౯."ఉపేహి సరణం బుద్ధం, ధమ్మం సఙ్ఘఞ్చ తాదినం;

సమాదియాహి సీలాని, తం తే అత్థాయ హేహితి".

౨౫౦."ఉపేమి సరణం బుద్ధం, ధమ్మం సఙ్ఘఞ్చ తాదినం;

సమాదియామి సీలాని, తం మే అత్థాయ హేహితి.

౨౫౧."బ్రహ్మబన్ధు పురే ఆసిం, అజ్జమ్హి సచ్చబ్రాహ్మణో;

తేవిజ్జో వేదసమ్పన్నో, సోత్తియో చమ్హి న్హాతకో"తి.

... పుణ్ణా థేరీ....

సోళసనిపాతో నిట్ఠితో.

# ౧౩. వీసతినిపాతో

## ౧. అమ్బపాలీథేరీగాథా

౨౫౨.“కాళకా భమరవణ్ణసాదిసా, వేల్లితగ్గా మమ ముద్ధజా అహుం;
తే జరాయ సాణవాకసాదిసా, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౫౩.వాసితోవ సురభీ కరణ్డకో, పుప్ఫపూర మమ ఉత్తమఙ్గజో [ఉత్తమఙ్గభూతో (క.)].
తం జరాయథ సలోమగన్ధికం, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౫౪.“కాననంవ సహితం సురోపితం, కోచ్ఛసూచివిచితగ్గసోభితం;
తం జరాయ విరలం తహిం తహిం, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౫౫.“కణ్హఖన్ధకసువణ్ణమణ్డితం, సోభతే సువేణీహిలఙ్కతం;
తం జరాయ ఖలితం సిరం కతం, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౫౬.“చిత్తకారసుకతావ లేఖికా, సోభరే సు భముకా పురే మమ;
తా జరాయ వలిభిప్పలమ్బితా, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౫౭.“భస్సరా సురుచిరా యథా మణీ, నేత్తహేసుమభినీలమాయతా;
తే జరాయభిహతా న సోభరే, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౫౮.“సణ్హతుఙ్గసదిసీ చ నాసికా, సోభతే సు అభియోబ్బనం పతి;
సా జరాయ ఉపకూలితా వియ, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౫౯.“కఙ్కణం వ సుకతం సునిట్ఠితం, సోభరే సు మమ కణ్ణపాళియో;
తా జరాయ వలిభిప్పలమ్బితా, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౬౦.“పత్తలీమకులవణ్ణసాదిసా, సోభరే సు దన్తా పురే మమ;
తే జరాయ ఖణ్డితా చాసితా [పీతకా (సీ.)], సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౬౧.“కాననమ్హి వనసణ్డచారినీ, కోకిలావ మధురం నికూజిహం;
తం జరాయ ఖలితం తహిం తహిం, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౬౨.“సణ్హకమ్బురివ సుప్పమజ్జితా, సోభతే సు గీవా పురే మమ;

సా జరాయ భగ్గా [భఞ్జితా (?)] వినామితా, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౬౩.“వట్టపలిఘసదిసోపమా ఉభో, సోభరే సు బాహా పురే మమ;

తా జరాయ యథ పాటలిబ్బలితా [యథా పాటలిప్పలితా (సీ. స్యా. క.)], సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౬౪.“సణ్హముద్దికసువణ్ణమణ్డితా, సోభరే సు హత్థా పురే మమ;

తే జరాయ యథా మూలమూలికా, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౬౫.“పీనవట్టసహితుగ్గతా ఉభో, సోభరే [సోభతే (అట్ఠ.)] సు థనకా పురే మమ;

థేవికీవ లమ్బన్తి నోదకా, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౬౬.“కఞ్చనస్సఫలకంవ సమ్మట్ఠం, సోభతే సు కాయో పురే మమ;

సో వలీహి సుఖుమాహి ఓతతో, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౬౭.“నాగభోగసదిసోపమా ఉభో, సోభరే సు ఊరూ పురే మమ;

తే జరాయ యథా వేళునాళియో, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౬౮.“సణ్హనూపురసువణ్ణమణ్డితా , సోభరే సు జఙ్ఘా పురే మమ;

తా జరాయ తిలదణ్డకారివ, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౬౯.“తూలపుణ్ణసదిసోపమా ఉభో, సోభరే సు పాదా పురే మమ;

తే జరాయ ఫుటితా వలీమతా, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా.

౨౭౦.“ఏదిసో అహు అయం సముస్సయో, జజ్జరో బహుదుక్ఖానమాలయో;

సోపలేపపతితో జరాఘరో, సచ్చవాదివచనం అనఞ్ఞథా”.

... అమ్బపాలీ థేరీ....

**౨. రోహినీథేరీగాథా**

౨౭౧.““సమణా’తి భోతి సుపి [భోతి త్వం సయసి (సీ.), భోతి మం విపస్సి (స్యా.)], ‘సమణా’తి పబుజ్ఝసి [పటిబుజ్ఝసి (సీ. స్యా.)];

సమణానేవ [సమణానమేవ (సీ. స్యా.)] కిత్తేసి, సమణీ నూన [సమణీ ను (క.)] భవిస్ససి.

౨౭౨.“విపులం అన్నఞ్చ పానఞ్చ, సమణానం పవేచ్ఛసి [పయచ్ఛసి (సీ.)];

రోహినీ దాని పుచ్ఛామి, కేన తే సమణా పియా.

౨౬౩. “అకమ్మకామా అలసా, పరదత్తూపజీవినో;
ఆసంసుకా సాదుకామా, కేన తే సమణా పియా”.

౨౬౪.“చిరస్సం వత మం తాత, సమణానం పరిపుచ్ఛసి;
తేసం తే కిత్తయిస్సామి, పఞ్ఞాసీలపరక్కమం.

౨౬౫.“కమ్మకామా అనలసా, కమ్మసేట్ఠస్స కారకా;
రాగం దోసం పజహన్తి, తేన మే సమణా పియా.

౨౬౬.“తీణి పాపస్స మూలాని, ధునన్తి సుచికారినో;
సబ్బం పాపం పహీనేసం, తేన మే సమణా పియా.

౨౬౭. “కాయకమ్మం సుచి నేసం, వచీకమ్మఞ్చ తాదిసం;
మనోకమ్మం సుచి నేసం, తేన మే సమణా పియా.

౨౬౮.“విమలా సఙ్ఖముత్తావ, సుద్ధా సన్తరబాహిరా;
పుణ్ణా సుక్కాన ధమ్మానం [సుక్కేహి ధమ్మేహి (సీ. స్యా. అట్ఠ.)], తేన మే సమణా పియా.

౨౬౯.“బహుస్సుతా ధమ్మధరా, అరియా ధమ్మజీవినో;
అత్థం ధమ్మఞ్చ దేసేన్తి, తేన మే సమణా పియా.

౨౭౦.“బహుస్సుతా ధమ్మధరా, అరియా ధమ్మజీవినో;
ఏకగ్గచిత్తా సతిమన్తో, తేన మే సమణా పియా.

౨౭౧.“దూరఙ్గమా సతిమన్తో, మన్తభాణీ అనుద్ధతా;
దుక్ఖస్సన్తం పజానన్తి, తేన మే సమణా పియా.

౨౭౨.“యస్మా గామా పక్కమన్తి, న విలోకేన్తి కిఞ్చనం;
అనపేక్ఖావ గచ్ఛన్తి, తేన మే సమణా పియా.

౨౭౩.“న తేసం కోట్ఠే ఓపేన్తి, న కుమ్భిం న ఖళోపియం;
పరినిట్ఠితమేసానా, తేన మే సమణా పియా.

౨౭౪.“న తే హిరఞ్ఞం గణ్హన్తి, న సువణ్ణం న రూపియం;
పచ్చుప్పన్నేన యాపేన్తి, తేన మే సమణా పియా.

౨౭౫.“నానాకులా పబ్బజితా, నానాజనపదేహి చ;

అఞ్ఞమఞ్ఞం పియాయన్తి [పిహయన్తి (క.)], తేన మే సమణా పియా”.

౨౭౬.“అత్థాయ వత నో భోతి, కులే జాతాసి రోహినీ;
సద్ధా బుద్ధే చ ధమ్మే చ, సఙ్ఘే చ తిబ్బగారవా.

౨౭౭.“తువం హేతం పజానాసి, పుఞ్ఞక్ఖేత్తం అనుత్తరం;
అమ్హమ్పి ఏతే సమణా, పటిగణ్హన్తి దక్ఖిణం”.

౨౭౮.“పతిట్ఠితో హేత్థ యఞ్ఞో, విపులో నో భవిస్సతి;
సచే భాయసి దుక్ఖస్స, సచే తే దుక్ఖమప్పియం.

౨౭౯.“ఉపేహి సరణం బుద్ధం, ధమ్మం సఙ్ఘఞ్చ తాదినం;
సమాదియాహి సీలాని, తం తే అత్థాయ హేహితి”.

౨౮౦.“ఉపేమి సరణం బుద్ధం, ధమ్మం సఙ్ఘఞ్చ తాదినం;
సమాదియామి సీలాని, తం మే అత్థాయ హేహితి.

౨౮౧.“బ్రహ్మబన్ధు పురే ఆసిం, సో ఇదానిమ్హి బ్రాహ్మణో;
తేవిజ్జో సోత్తియో చమ్హి, వేదగూ చమ్హి న్హాతకో”.

... రోహినీ థేరీ....

### ౩. చాపాథేరీగాథా

౨౮౨.“లట్ఠిహత్థో పురే ఆసి, సో దాని మిగలుద్దకో;
ఆసాయ పలిపా ఘోరా, నాసక్ఖి పారమేతవే.

౨౮౩.“సుమత్తం మం మఞ్ఞమానా, చాపా పుత్తమతోసయి;
చాపాయ బన్ధనం ఛేత్వా, పబ్బజిస్సం పునోపహం.

౨౮౪.“మా మే కుజ్ఝి మహావీర, మా మే కుజ్ఝి మహాముని;
న హి కోధపరేతస్స, సుద్ధి అత్థి కుతో తపో.

౨౮౫.“పక్కమిస్సఞ్చ నాళాతో, కోధ నాళాయ వచ్ఛతి;
బన్ధన్తీ ఇత్థిరూపేన, సమణే ధమ్మజీవినో” [ధమ్మజీవినే (క.)].

౨౮౬.“ఏహి కాళ నివత్తస్సు, భుఞ్జ కామే యథా పురే;

అహఞ్చ తే వసీకతా, యే చ మే సన్తి ఞాతకా”.

౨౯౭.“ఏత్తో చాపే చతుబ్భాగం, యథా భాససి త్వఞ్చ మే;
తయి రత్తస్స పోసస్స, ఉళారం వత తం సియా”.

౨౯౮.“కాళఙ్గినింవ తక్కారిం, పుప్ఫితం గిరిముద్ధని;
ఫుల్లం దాలిమలట్ఠింవ, అన్తోదీపేవ పాటలిం.

౨౯౯.“హరిచన్దనలిత్తఙ్గిం, కాసికుత్తమధారినిం;
తం మం రూపవతిం సన్తిం, కస్స ఓహాయ గచ్ఛసి”.

౩౦౦. “సాకున్తికోవ సకుణిం [సకుణం (స్యా॰)], యథా బన్ధితుమిచ్ఛతి;
ఆహరిమేన రూపేన, న మం త్వం బాధయిస్ససి”.

౩౦౧. “ఇమఞ్చ మే పుత్తఫలం, కాళ ఉప్పాదితం తయా;
తం మం పుత్తవతిం సన్తిం, కస్స ఓహాయ గచ్ఛసి”.

౩౦౨.“జహన్తి పుత్తే సప్పఞ్ఞా, తతో ఞాతీ తతో ధనం;
పబ్బజన్తి మహావీరా, నాగో ఛేత్వావ బన్ధనం”.

౩౦౩. “ఇదాని తే ఇమం పుత్తం, దణ్డేన ఛురికాయ వా;
భూమియం వా నిసుమ్భిస్సం [నిసుమ్భేయ్యం (సీ॰)], పుత్తసోకా న గచ్ఛసి”.

౩౦౪. “సచే పుత్తం సిఙ్గాలానం, కుక్కురానం పదాహిసి;
న మం పుత్తకత్తే జమ్మి, పునరావత్తయిస్ససి”.

౩౦౫.“హన్ద ఖో దాని భద్దన్తే, కుహిం కాళ గమిస్ససి;
కతమం గామనిగమం, నగరం రాజధానియో”.

౩౦౬. “అహుమ్హ పుబ్బే గణినో, అస్సమణా సమణమానినో;
గామేన గామం విచరిమ్హ, నగరే రాజధానియో.

౩౦౭. “ఏసో హి భగవా బుద్ధో, నదిం నేరఞ్జరం పతి;
సబ్బదుక్ఖప్పహానాయ, ధమ్మం దేసేతి పాణినం;
తస్సాహం సన్తికం గచ్ఛం, సో మే సత్థా భవిస్సతి”.

౩౦౮.“వన్దనం దాని వజ్జాసి, లోకనాథం అనుత్తరం;

పదక్ఖిణఞ్చ కత్వాన, ఆదిసేయ్యాసి దక్ఖిణం".

౩౦౯. "ఏతం ఖో లబ్భమస్మేహి, యథా భాససి త్వఞ్చ మే;
వన్దనం దాని తే వజ్జం, లోకనాథం అనుత్తరం;
పదక్ఖిణఞ్చ కత్వాన, ఆదిసిస్సామి దక్ఖిణం".

౩౧౦. తతో చ కాళో పక్కామి, నదిం నేరఞ్జరం పతి;
సో అద్దసాసి సమ్బుద్ధం, దేసేన్తం అమతం పదం.

౩౧౧. దుక్ఖం దుక్ఖసముప్పాదం, దుక్ఖస్స చ అతిక్కమం;
అరియం చట్ఠఙ్గికం మగ్గం, దుక్ఖూపసమగామినం.

౩౧౨. తస్స పాదాని వన్దిత్వా, కత్వాన నం [కత్వానహం (సీ.)] పదక్ఖిణం;
చాపాయ ఆదిసిత్వాన, పబ్బజిం అనగారియం;
తిస్సో విజ్జా అనుప్పత్తా, కతం బుద్ధస్స సాసనం.

... చాపా థేరీ....

### ౪. సున్దరీథేరీగాథా

౩౧౩. "పేతాని భోతి పుత్తాని, ఖాదమానా తువం పురే;
తువం దివా చ రత్తో చ, అతీవ పరితప్పసి.

౩౧౪. "సాజ్జ సబ్బాని ఖాదిత్వా, సతపుత్తాని [సత్త పుత్తాని (స్యా.)] బ్రాహ్మణీ;
వాసేట్ఠి కేన వణ్ణేన, న బాళ్హం పరితప్పసి".

౩౧౫. "బహూని పుత్తసతాని, ఞాతిసఙ్ఘసతాని చ;
ఖాదితాని అతీతంసే, మమ తుయ్హఞ్చ బ్రాహ్మణ.

౩౧౬. "సాహం నిస్సరణం ఞత్వా, జాతియా మరణస్స చ;
న సోచామి న రోదామి, న చాపి పరితప్పయిం".

౩౧౭. "అబ్భుతం వత వాసేట్ఠి, వాచం భాససి ఏదిసిం;
కస్స త్వం ధమ్మమఞ్ఞాయ, గిరం [థిరం (సీ.)] భాససి ఏదిసిం".

౩౧౮. "ఏస బ్రాహ్మణ సమ్బుద్ధో, నగరం మిథిలం పతి;
సబ్బదుక్ఖప్పహానాయ, ధమ్మం దేసేసి పాణినం.

౩౧౯. “తస్స బ్రహ్మే [బ్రాహ్మణ (సీ. స్యా.)] అరహతో, ధమ్మం సుత్వా నిరూపధిం;
తత్థ విఞ్ఞాతసద్ధమ్మా, పుత్తసోకం బ్యపానుదిం”.

౩౨౦. “సో అహమ్పి గమిస్సామి, నగరం మిథిలం పతి;
అప్పేవ మం సో భగవా, సబ్బదుక్ఖా పమోచయే”.

౩౨౧. అద్దస బ్రాహ్మణో బుద్ధం, విప్పముత్తం నిరూపధిం;
స్వస్స ధమ్మమదేసేసి, ముని దుక్ఖస్స పారగూ.

౩౨౨. దుక్ఖం దుక్ఖసముప్పాదం, దుక్ఖస్స చ అతిక్కమం;
అరియం చట్ఠఙ్గికం మగ్గం, దుక్ఖూపసమగామినం.

౩౨౩. తత్థ విఞ్ఞాతసద్ధమ్మో, పబ్బజ్జం సమరోచయి;
సుజాతో తీహి రత్తీహి, తిస్సో విజ్జా అఫస్సయి.

౩౨౪. “ఏహి సారథి గచ్ఛాహి, రథం నియ్యాదయాహిమం;
ఆరోగ్యం బ్రాహ్మణిం వజ్జ [వజ్జా (సీ.)], ‘పబ్బజి [పబ్బజితో (సీ.)] దాని బ్రాహ్మణో;
సుజాతో తీహి రత్తీహి, తిస్సో విజ్జా అఫస్సయి’”.

౩౨౫. తతో చ రథమాదాయ, సహస్సఞ్చాపి సారథి;
ఆరోగ్యం బ్రాహ్మణివోచ, “పబ్బజి దాని బ్రాహ్మణో;
సుజాతో తీహి రత్తీహి, తిస్సో విజ్జా అఫస్సయి”.

౩౨౬. “ఏతఞ్చాహం అస్సరథం, సహస్సఞ్చాపి సారథి;
తేవిజ్జం బ్రాహ్మణం సుత్వా [ఞత్వా (సీ.)], పుణ్ణపత్తం దదామి తే”.

౩౨౭. “తుయ్హేవ హోత్వస్సరథో, సహస్సఞ్చాపి బ్రాహ్మణి;
అహమ్పి పబ్బజిస్సామి, వరపఞ్ఞస్స సన్తికే”.

౩౨౮. “హత్థీ గవస్సం మణికుణ్డలఞ్చ, ఫీతఞ్చిమం గహవిభవం పహాయ;
పితా పబ్బజితో తుయ్హం, భుఞ్జ భోగాని సున్దరి; తువం దాయాదికా కులే”.

౩౨౯. “హత్థీ గవస్సం మణికుణ్డలఞ్చ, రమ్మం చిమం గహవిభవం పహాయ;
పితా పబ్బజితో మయ్హం, పుత్తసోకేన అట్టితో;

అహమ్పి పబ్బజిస్సామి, భాతుసోకేన అట్టితా”.

౩౩౦. “సో తే ఇజ్ఝతు సఙ్కప్పో, యం త్వం పత్థేసి సున్దరీ;
ఉత్తిట్ఠపిణ్డో ఉఞ్ఛో చ, పంసుకూలఞ్చ చీవరం;
ఏతాని అభిసమ్భోన్తీ, పరలోకే అనాసవా”.

౩౩౧. “సిక్ఖమానాయ మే అయ్యే, దిబ్బచక్ఖు విసోధితం;
పుబ్బేనివాసం జానామి, యత్థ మే వుసితం పురే.

౩౩౨. “తువం నిస్సాయ కల్యాణీ, థేరీ సఙ్ఘస్స సోభనే;
తిస్సో విజ్జా అనుప్పత్తా, కతం బుద్ధస్స సాసనం.

౩౩౩. “అనుజానాహి మే అయ్యే, ఇచ్ఛే సావత్థి గన్తవే;
సీహనాదం నదిస్సామి, బుద్ధసేట్ఠస్స సన్తికే”.

౩౩౪. “పస్స సున్దరి సత్థారం, హేమవణ్ణం హరిత్తచం;
అదన్తానం దమేతారం, సమ్బుద్ధమకుతోభయం”.

౩౩౫. “పస్స సున్దరిమాయన్తిం, విప్పముత్తం నిరూపధిం;
వీతరాగం విసంయుత్తం, కతకిచ్చమనాసవం.

౩౩౬. “బారాణసీతో నిక్ఖమ్మ, తవ సన్తికమాగతా;
సావికా తే మహావీర, పాదే వన్దతి సున్దరీ”.

౩౩౭. “తువం బుద్ధో తువం సత్థా, తుయ్హం ధీతామ్హి బ్రాహ్మణ;
ఓరసా ముఖతో జాతా, కతకిచ్చా అనాసవా”.

౩౩౮. “తస్సా తే స్వాగతం భద్దే, తతో [అథో (క॰)] తే అదురాగతం;
ఏవఞ్హి దన్తా ఆయన్తి, సత్థు పాదాని వన్దికా;
వీతరాగా విసంయుత్తా, కతకిచ్చా అనాసవా”.

… సున్దరీ థేరీ….

### ౫. సుభాకమ్మారధీతుథేరీగాథా

౩౩౯. “దహరాహం సుద్ధవసనా, యం పురే ధమ్మమస్సుణిం;
తస్సా మే అప్పమత్తాయ, సచ్చాభిసమయో అహు.

౩౪౦. “తతోహం సబ్బకామేసు, భుసం అరతిమజ్ఝగం;

సక్కాయస్మిం భయం దిస్వా, నేక్ఖమ్మమేవ [నేక్ఖమ్మఞ్ఞేవ (సీ.), నేక్ఖమ్మస్సేవ (స్యా.)] పీహయే.

౩౪౧.“హిత్వానహం ఞాతిగణం, దాసకమ్మకరాని చ;
గామఖేత్తాని ఫీతాని, రమణీయే పమోదితే.

౩౪౨.“పహాయహం పబ్బజితా, సాపతేయ్యమనప్పకం;
ఏవం సద్ధాయ నిక్ఖమ్మ, సద్ధమ్మే సుప్పవేదితే.

౩౪౩. “నేతం [న మేతం (సీ. స్యా.)] అస్స పతిరూపం, ఆకిఞ్చఞ్ఞఞ్హి పత్థయే;
యో [యా (స్యా.)] జాతరూపం రజతం, ఛడ్డేత్వా [ఛపేత్వా (క.)] పునరాగమే [పునరాగహే (క.)].

౩౪౪.“రజతం జాతరూపం వా, న బోధాయ న సన్తియా;
నేతం సమణసారుప్పం, న ఏతం అరియద్ధనం.

౩౪౫.“లోభనం మదనఞ్చేతం, మోహనం రజవడ్ఢనం;
సాసఙ్కం బహుఆయాసం, నత్థి చేత్థ ధువం ఠితి.

౩౪౬.“ఏత్థ రత్తా పమత్తా చ, సఙ్కిలిట్ఠమనా నరా;
అఞ్ఞమఞ్ఞేన బ్యారుద్ధా, పుథు కుబ్బన్తి మేధగం.

౩౪౭. “వధో బన్ధో పరిక్లేసో, జాని సోకపరిద్దవో;
కామేసు అధిపన్నానం, దిస్సతే బ్యసనం బహుం.

౩౪౮.“తం మం ఞాతీ అమిత్తావ, కిం వో కామేసు యుఞ్జథ;
జానాథ మం పబ్బజితం, కామేసు భయదస్సినిం.

౩౪౯.“న హిరఞ్ఞసువణ్ణేన, పరిక్ఖీయన్తి ఆసవా;
అమిత్తా వధకా కామా, సపత్తా సల్లబన్ధనా.

౩౫౦.“తం మం ఞాతీ అమిత్తావ, కిం వో కామేసు యుఞ్జథ;
జానాథ మం పబ్బజితం, ముణ్డం సఙ్ఘాటిపారుతం.

౩౫౧.“ఉత్తిట్ఠపిణ్డో ఉఞ్ఛో చ, పంసుకూలఞ్చ చీవరం;
ఏతం ఖో మమ సారుప్పం, అనగారూపనిస్సయో.

౩౫౨.“వన్తా మహేసీహి కామా, యే దిబ్బా యే చ మానుసా;
ఖేమట్ఠానే విముత్తా తే, పత్తా తే అచలం సుఖం.

౩౫౩. “మాహం కామేహి సఙ్గచ్ఛిం, యేసు తాణం న విజ్జతి;

అమిత్తా వధకా కామా, అగ్గిక్ఖన్ధూపమా దుఖా.

౩౫౪.“పరిపన్థో ఏస భయో, సవిఘాతో సకణ్టకో;

గేధో సువిసమో చేసో [లేపో (సీ.)], మహన్తో మోహనాముఖో.

౩౫౫.“ఉపసగ్గో భీమరూపో, కామా సప్పసిరూపమా;

యే బాలా అభినన్దన్తి, అన్ధభూతా పుథుజ్జనా.

౩౫౬.“కామపఙ్కేన సత్తా హి, బహూ లోకే అవిద్దసూ;

పరియన్తం న జానన్తి, జాతియా మరణస్స చ.

౩౫౭. “దుగ్గతిగమనం మగ్గం, మనుస్సా కామహేతుకం;

బహుం వే పటిపజ్జన్తి, అత్తనో రోగమావహం.

౩౫౮.“ఏవం అమిత్తజననా, తాపనా సంకిలేసికా;

లోకామిసా బన్ధనీయా, కామా మరణబన్ధనా [చరణబన్ధనా (సీ.)].

౩౫౯.“ఉమ్మాదనా ఉల్లపనా, కామా చిత్తప్పమద్దినో;

సత్తానం సఙ్కిలేసాయ, ఖిప్పం [ఖిపం (సీ.)] మారేన ఓడ్డితం.

౩౬౦. “అనన్తాదీనవా కామా, బహుదుక్ఖా మహావిసా;

అప్పస్సాదా రణకరా, సుక్కపక్ఖవిసోసనా [విసోసకా (సీ.)].

౩౬౧. “సాహం ఏతాదిసం కత్వా, బ్యసనం కామహేతుకం;

న తం పచ్చాగమిస్సామి, నిబ్బానాభిరతా సదా.

౩౬౨.“రణం కరిత్వా [తరిత్వా (సీ.)] కామానం, సీతిభావాభికఙ్ఖినీ;

అప్పమత్తా విహస్సామి, సబ్బసంయోజనక్ఖయే.

౩౬౩. “అసోకం విరజం ఖేమం, అరియట్ఠఙ్గికం ఉజుం;

తం మగ్గం అనుగచ్ఛామి, యేన తిణ్ణా మహేసినో”.

౩౬౪. ఇమం పస్సథ ధమ్మట్ఠం, సుభం కమ్మారధీతరం;

అనేజం ఉపసమ్పజ్జ, రుక్ఖమూలమ్హి ఝాయతి.

౩౯౫. అజ్జట్ఠమీ పబ్బజితా, సద్ధా సద్ధమ్మసోభనా;
వినీతుప్పలవణ్ణాయ, తేవిజ్జా మచ్చుహాయినీ.

౩౯౬. సాయం భుజిస్సా అనణా, భిక్ఖునీ భావితిన్ద్రియా;
సబ్బయోగవిసంయుత్తా, కతకిచ్చా అనాసవా.

౩౯౭. తం సక్కో దేవసఙ్ఘేన, ఉపసఙ్కమ్మ ఇద్ధియా;
నమస్సతి భూతపతి, సుభం కమ్మారధీతరన్తి.

... సుభా కమ్మారధీతా థేరీ....

వీసతినిపాతో నిట్ఠితో.

# ౧౪. తింసనిపాతో

### ౧. సుభాజీవకమ్బవనికాథేరీగాథా

౩౬౮. జీవకమ్బవనం రమ్మం, గచ్ఛన్తిం భిక్ఖునిం సుభం;

ధుత్తకో సన్నివారేసి [తం నివారేసి (క.)], తమేనం అబ్రవీ సుభా.

౩౬౯. “కిం తే అపరాధితం మయా, యం మం ఓవరియాన తిట్ఠసి;

న హి పబ్బజితాయ ఆవుసో, పురిసో సమ్ఫుసనాయ కప్పతి.

౩౭౦. “గరుకే మమ సత్థుసాసనే, యా సిక్ఖా సుగతేన దేసితా;

పరిసుద్ధపదం అనఙ్గణం, కిం మం ఓవరియాన తిట్ఠసి.

౩౭౧. “ఆవిలచిత్తో అనావిలం, సరజో వీతరజం అనఙ్గణం;

సబ్బత్థ విముత్తమానసం, కిం మం ఓవరియాన తిట్ఠసి”.

౩౭౨. “దహరా చ అపాపికా చసి, కిం తే పబ్బజ్జా కరిస్సతి;

నిక్ఖిప కాసాయచీవరం, ఏహి రమామ సుపుప్ఫితే [రమామసే పుప్ఫితే (సీ. స్యా.)] వనే.

౩౭౩. “మధురఞ్చ పవన్తి సబ్బసో, కుసుమరజేన సముట్ఠితా దుమా;

పఠమవసన్తో సుఖో ఉతు, ఏహి రమామ సుపుప్ఫితే వనే.

౩౭౪. “కుసుమితసిఖరా చ పాదపా, అభిగజ్జన్తివ మాలుతేరితా;

కా తుయ్హం రతి భవిస్సతి, యది ఏకా వనమోగహిస్ససి [వనమోతరిస్ససి (సీ.), వనమోగాహిస్ససి (స్యా. క.)].

౩౭౫. “వాళమిగసఙ్ఘసేవితం , కుఞ్జరమత్తకరేణులోళితం;

అసహాయికా గన్తుమిచ్ఛసి, రహితం భింసనకం మహావనం.

౩౭౬. “తపనీయకతావ ధీతికా, విచరసి చిత్తలతేవ అచ్ఛరా;

కాసికసుఖుమేహి వగ్గుభి, సోభసీ సువసనేహి నూపమే.

౩౭౭. “అహం తవ వసానుగో సియం, యది విహరేమసే [యదిపి విహరేసి (క.)] కాననన్తరే;

న హి మత్థి తయా పియత్తరో, పాణో కిన్నరిమన్దలోచనే.

౩౭౮. “యది మే వచనం కరిస్ససి, సుఖితా ఏహి అగారమావస;

పాసాదనివాతవాసినీ, పరికమ్మం తే కరోన్తు నారియో.

౩౭౯. “కాసికసుఖుమాని ధారయ, అభిరోపేహి [అభిరోహేహి (సీ.)] చ మాలవణ్ణకం;

కఞ్చనమణిముత్తకం బహుం, వివిధం ఆభరణం కరోమి తే.

౩౮౦. “సుధోతరజపచ్ఛదం సుభం, గోణకతూలికసన్థతం నవం;

అభిరుహ సయనం మహారహం, చన్దనమణ్డితసారగన్ధికం;

౩౮౧. “ఉప్పలం చుదకా సముగ్గతం, యథా తం అమనుస్ససేవితం;

ఏవం త్వం బ్రహ్మచారినీ, సకేసఙ్గేసు జరం గమిస్ససి”.

౩౮౨. “కిం తే ఇధ సారసమ్మతం, కుణపపూరమ్హి సుసానవడ్ఢనే;

భేదనధమ్మే కళేవరే [కలేవరే (సీ. క.)], యం దిస్వా విమనో ఉదిక్ఖసి”.

౩౮౩. “అక్ఖీని చ తురియారివ, కిన్నరియారివ పబ్బతన్తరే;

తవ మే నయనాని దక్ఖియ, భియ్యో కామరతీ పవడ్ఢతి.

౩౮౪. “ఉప్పలసిఖరోపమాని తే, విమలే హాటకసన్నిభే ముఖే;

తవ మే నయనాని దక్ఖియ [నయనానుదిక్ఖియ (సీ.)], భియ్యో కామగుణో పవడ్ఢతి.

౩౮౫. “అపి దూరగతా సరమ్హసే, ఆయతపమ్హే విసుద్ధదస్సనే;

న హి మత్థి తయా పియత్తరా, నయనా కిన్నరిమన్దలోచనే”.

౩౮౬. “అపథేన పయాతుమిచ్ఛసి, చన్దం కీళనకం గవేససి;

మేరుం లఙ్ఘేతుమిచ్ఛసి, యో త్వం బుద్ధసుతం మగ్గయసి.

౩౮౭. “నత్థి హి లోకే సదేవకే, రాగో యత్థపి దాని మే సియా;

నపి నం జానామి కీరిసో, అథ మగ్గేన హతో సమూలకో.

౩౮౮. “ఇఙ్గాలకుయావ [ఇఙ్గాళఖుయావ (స్యా.)] ఉజ్ఝితో, విసపత్తోరివ అగ్గితో కతో [అగ్ఘతో హతో (సీ.)];

నపి నం పస్సామి కీరిసో, అథ మగ్గేన హతో సమూలకో.

౩౮౯. “యస్సా సియా అపచ్చవేక్ఖితం, సత్థా వా అనుపాసితో సియా;

త్వం తాదిసికం పలోభయ, జానన్తిం సో ఇమం విహఞ్ఞసి.

౩౯౦. “మయ్హఞ్హి అక్కుట్ఠవన్దితే, సుఖదుక్ఖే చ సతీ ఉపట్ఠితా;

సబ్బతమసుభన్తి జానియ, సబ్బత్థేవ మనో న లిమ్పతి.

౩౯౧.“సాహం సుగతస్స సావికా, మగ్గట్ఠఙ్గికయానయాయినీ;
ఉద్ధటసల్లా అనాసవా, సుఞ్ఞాగారగతా రమామహం.

౩౯౨.“దిట్ఠా హి మయా సుచిత్తితా, సోమ్భా దారుకపిల్లకాని వా;
తన్తీహి చ ఖీలకేహి చ, వినిబద్ధా వివిధం పనచ్చకా.

౩౯౩. “తమ్హుద్ధటే తన్తిఖీలకే, విస్సట్ఠే వికలే పరిక్రితే [పరిపక్ఖితే (సీ.), పరిపక్కతే (స్యా.)];
న విన్దేయ్య ఖణ్డసో కతే, కిమ్హి తత్థ మనం నివేసయే.

౩౯౪.“తథూపమా దేహకాని మం, తేహి ధమ్మేహి వినా న వత్తన్తి;
ధమ్మేహి వినా న వత్తతి, కిమ్హి తత్థ మనం నివేసయే.

౩౯౫.“యథా హరితాలేన మక్ఖితం, అద్దస చిత్తికం భిత్తియా కతం;
తమ్హి తే విపరీతదస్సనం, సఞ్ఞా మానుసికా నిరత్థికా.

౩౯౬.“మాయం వియ అగ్గతో కతం, సుపినన్తేవ సువణ్ణపాదపం;
ఉపగచ్ఛసి అన్ధ రిత్తకం, జనమజ్ఝేరివ రుప్పరూపకం [రూపరూపకం (క.)].

౩౯౭. “వట్టనిరివ కోటరోహితా, మజ్ఝే పుబ్బుళకా సఅస్సుకా;
పీళకోళికా చేత్థ జాయతి, వివిధా చక్ఖువిధా చ పిణ్డితా”.

౩౯౮.ఉప్పాటియ చారుదస్సనా, న చ పజ్జిత్థ అసఙ్గమానసా;
“హన్ద తే చక్ఖుం హరస్సు తం”, తస్స నరస్స అదాసి తావదే.

౩౯౯. తస్స చ విరమాసి తావదే, రాగో తత్థ ఖమాపయీ చ నం;
“సోత్థి సియా బ్రహ్మచారినీ, న పునో ఏదిసకం భవిస్సతి”.

౪౦౦.“ఆసాదియ [ఆహనియ (స్యా. క.)] ఏదిసం జనం, అగ్గిం పజ్జలితం వ లిఙ్గియ;
గణ్హియ ఆసీవిసం వియ, అపి ను సోత్థి సియా ఖమేహి నో”.

౪౦౧.ముత్తా చ తతో సా భిక్ఖునీ, అగమీ బుద్ధవరస్స సన్తికం;
పస్సియ వరపుఞ్ఞలక్ఖణం, చక్ఖు ఆసి యథా పురాణకన్తి.

… సుభా జీవకమ్బవనికా థేరీ….

తింసనిపాతో నిట్ఠితో.

# ౧౫. చత్తాలీసనిపాతో

### ౧. ఇసిదాసీథేరీగాథా

౪౦౨.నగరమ్హి కుసుమనామే, పాటలిపుత్తమ్హి పథవియా మణ్డే;
సక్యకులకులీనాయో, ద్వే భిక్ఖునియో హి గుణవతియో.

౪౦౩. ఇసిదాసీ తత్థ ఏకా, దుతియా బోధీతి సీలసమ్పన్నా చ;
ఝానజ్ఝాయనరతాయో, బహుస్సుతాయో ధుతకిలేసాయో.

౪౦౪.తా పిణ్డాయ చరిత్వా, భత్తత్థం [భత్తత్తం (సీ.)] కరియ ధోతపత్తాయో;
రహితమ్హి సుఖనిసిన్నా, ఇమా గిరా అబ్భుదీరేసుం.

౪౦౫."పాసాదికాసి అయ్యే, ఇసిదాసి వయోపి తే అపరిహీనో;
కిం దిస్వాన బ్యాలికం, అథాసి నేక్ఖమ్మమనుయుత్తా".

౪౦౬.ఏవమనుయుఞ్జియమానా సా, రహితే ధమ్మదేసనాకుసలా;
ఇసిదాసీ వచనమబ్రవి, "సుణ బోధి యథామ్హి పబ్బజితా.

౪౦౭."ఉజ్జేనియా పురవరే, మయ్హం పితా సీలసంవుతో సేట్ఠి;
తస్సమ్హి ఏకధీతా, పియా మనాపా చ దయితా చ.

౪౦౮."అథ మే సాకేతతో వరకా, ఆగచ్ఛుముత్తమకులీనా;
సేట్ఠీ పహూతరతనో, తస్స మమం సుణ్హమదాసి తాతో.

౪౦౯."సస్సుయా సస్సురస్స చ, సాయం పాతం పణామముపగమ్మ;
సిరసా కరోమి పాదే, వన్దామి యథామ్హి అనుసిట్ఠా.

౪౧౦."యా మయ్హం సామికస్స, భగినియో భాతునో పరిజనో వా;
తమేకవరకమ్పి దిస్వా, ఉబ్బిగ్గా ఆసనం దేమి.

౪౧౧."అన్నేన చ పానేన చ, ఖజ్జేన చ యఞ్చ తత్థ సన్నిహితం;
ఛాదేమి ఉపనయామి చ, దేమి చ యం యస్స పతిరూపం.

౪౧౨."కాలేన ఉపట్ఠహిత్వా [ఉట్ఠహిత్వా (స్యా. క.), ఉపట్ఠహితుం (?)], ఘరం సముపగమామి ఉమ్మారే;
ధోవన్తీ హత్థపాదే, పఞ్జలికా సామికముపేమి.

౪౧౩.“కోచ్ఛం పసాదం అఞ్జనిఞ్చ, ఆదాసకఞ్చ గణ్హిత్వా;
పరికమ్మకారికా వియ, సయమేవ పతిం విభూసేమి.

౪౧౪.“సయమేవ ఓదనం సాధయామి, సయమేవ భాజనం ధోవన్తీ;
మాతావ ఏకపుత్తకం, తథా [తదా (సీ.)] భత్తారం పరిచరామి.

౪౧౫.“ఏవం మం భత్తికతం, అనురత్తం కారికం నిహతమానం;
ఉట్ఠాయికం [ఉట్ఠాహికం (క.)] అనలసం, సీలవతిం దుస్సతే భత్తా.

౪౧౬.“సో మాతరఞ్చ పితరఞ్చ, భణతి ‘ఆపుచ్ఛహం గమిస్సామి;
ఇసిదాసియా న సహ వచ్ఛం, ఏకాగారేహం [ఏకఘరేప’హం (?)] సహ వత్థుం’.

౪౧౭.“‘మా ఏవం పుత్త అవచ, ఇసిదాసీ పణ్డితా పరిబ్యత్తా;
ఉట్ఠాయికా అనలసా, కిం తుయ్హం న రోచతే పుత్త’.

౪౧౮.“‘న చ మే హింసతి కిఞ్చి, న చహం ఇసిదాసియా సహ వచ్ఛం;
దేస్సావ మే అలం మే, అపుచ్ఛాహం [ఆపుచ్ఛాహం (స్యా.), ఆపుచ్ఛహం-నాపుచ్ఛహం (?)] గమిస్సామి’.

౪౧౯.“తస్స వచనం సుణిత్వా, సస్సు ససురో చ మం అపుచ్ఛింసు;
‘కిస్స [కింస (?)] తయా అపరద్ధం, భణ విస్సట్ఠా యథాభూతం’.

౪౨౦.“‘నపిహం అపరజ్ఝం కిఞ్చి, నపి హింసేమి న భణామి దుబ్బచనం;
కిం సక్కా కాతుయ్యే, యం మం విద్దేస్సతే భత్తా’.

౪౨౧.“తే మం పితుఘరం పటినయింసు, విమనా దుఖేన అధిభూతా;
‘పుత్తమనురక్ఖమానా, జితామ్హసే రూపినిం లక్ఖిం’.

౪౨౨.“అథ మం అదాసి తాతో, అడ్ఢస్స ఘరమ్హి దుతియకులికస్స;
తతో ఉపడ్ఢసుఙ్కేన, యేన మం విన్దథ సేట్ఠి.

౪౨౩.“తస్సపి ఘరమ్హి మాసం, అవసిం అథ సోపి మం పటిచ్ఛరయి [పటిచ్ఛసి (సీ. క.), పటిచ్ఛతి (స్యా.), పటిచ్ఛరతి (క.)];
దాసీవ ఉపట్ఠహన్తిం, అదూసికం సీలసమ్పన్నం.

౪౨౪.“భిక్ఖాయ చ విచరన్తం, దమకం దన్తం మే పితా భణతి;
‘హోహిసి [సోహిసి (సబ్బత్థ)] మే జామాతా, నిక్ఖిప పోట్ఠిఞ్చ [పోన్తిం (సీ. స్యా.)] ఘటికఞ్చ’.

౪౨౫“సోపి వసిత్వా పక్ఖం [పక్కమథ (సీ.)], అథ తాతం భణతి ‘దేహి మే పోట్టిం;
ఘటికఞ్చ మల్లకఞ్చ, పునపి భిక్ఖం చరిస్సామి’.

౪౨౬.“అథ నం భణతీ తాతో, అమ్మా సబ్బో చ మే ఞాతిగణవగ్గో;
‘కిం తే న కీరతి ఇధ, భణ ఖిప్పం తం తే కరిహి’తి.

౪౨౭.“ఏవం భణితో భణతి, ‘యది మే అత్తా సక్కోతి అలం మయ్హం;
ఇసిదాసియా న సహ వచ్ఛం, ఏకఘరేహం సహ వత్థుం’.

౪౨౮.“విస్సజ్జితో గతో సో, అహమ్పి ఏకాకినీ విచిన్తేమి;
‘ఆపుచ్ఛితూన గచ్ఛం, మరితుయే [మరితాయే (సీ.), మరితుం (స్యా.)] వా పబ్బజిస్సం వా’.

౪౨౯.“అథ అయ్యా జినదత్తా, ఆగచ్ఛీ గోచరాయ చరమానా;
తాతకులం వినయధరీ, బహుస్సుతా సీలసమ్పన్నా.

౪౩౦.“తం దిస్వాన అమ్హాకం, ఉట్ఠాయాసనం తస్సా పఞ్ఞాపయిం;
నిసిన్నాయ చ పాదే, వన్దిత్వా భోజనమదాసిం.

౪౩౧.“అన్నేన చ పానేన చ, ఖజ్జేన చ యఞ్చ తత్థ సన్నిహితం;
సన్తప్పయిత్వా అవచం, ‘అయ్యే ఇచ్ఛామి పబ్బజితుం’.

౪౩౨.“అథ మం భణతీ తాతో, ‘ఇధేవ పుత్తక [పుత్తికే (స్యా. క.)] చరాహి త్వం ధమ్మం;
అన్నేన చ పానేన చ, తప్పయ సమణే ద్విజాతీ చ’.

౪౩౩. “అథహం భణామి తాతం, రోదన్తీ అఞ్జలిం పణామేత్వా;
‘పాపఞ్హి మయా పకతం, కమ్మం తం నిజ్జరేస్సామి’.

౪౩౪.“అథ మం భణతీ తాతో, ‘పాపుణ బోధిఞ్చ అగ్గధమ్మఞ్చ;
నిబ్బానఞ్చ లభస్సు, యం సచ్ఛికరీ ద్విపదసేట్ఠో”.

౪౩౫.“మాతాపితూ అభివాదయిత్వా, సబ్బఞ్చ ఞాతిగణవగ్గం;
సత్తాహం పబ్బజితా, తిస్సో విజ్జా అఫస్సయిం.

౪౩౬.“జానామి అత్తనో సత్త, జాతియో యస్సయం ఫలవిపాకో;
తం తవ ఆచిక్ఖిస్సం, తం ఏకమనా నిసామేహి.

౪౩౭.

“నగరమ్హి ఏరకచ్ఛే [ఏరకకచ్ఛే (స్యా. క.)], సువణ్ణకారో అహం పహూతధనో;
యోబ్బనమదేన మత్తో సో, పరదారం అసేవిహం.

౪౩౮.“సోహం తతో చవిత్వా, నిరయమ్హి అపచ్చిసం చిరం;
పక్కో తతో చ ఉట్ఠహిత్వా, మక్కటియా కుచ్ఛిమోక్కమిం.

౪౩౯.“సత్తాహజాతకం మం, మహాకపి యూథపో నిల్లచ్ఛేసి;
తస్సేతం కమ్మఫలం, యథాపి గన్త్వాన పరదారం.

౪౪౦.“సోహం తతో చవిత్వా, కాలం కరిత్వా సిన్ధవారఞ్ఞే;
కాణాయ చ ఖఞ్జాయ చ, ఏళకియా కుచ్ఛిమోక్కమిం.

౪౪౧.“ద్వాదస వస్సాని అహం, నిల్లచ్ఛితో దారకే పరివహిత్వా;
కిమినావట్టో అకల్లో, యథాపి గన్త్వాన పరదారం.

౪౪౨.“సోహం తతో చవిత్వా, గోవాణిజకస్స గావియా జాతో;
వచ్ఛో లాఖాతమ్బో, నిల్లచ్ఛితో ద్వాదసే మాసే.

౪౪౩.“వోఢూన [తే పున (స్యా. క.), వోధున (క. అట్ఠ.)] నఙ్గలమహం, సకటఞ్చ ధారయామి;
అన్ధోవట్టో అకల్లో, యథాపి గన్త్వాన పరదారం.

౪౪౪.“సోహం తతో చవిత్వా, వీథియా దాసియా ఘరే జాతో;
నేవ మహిలా న పురిసో, యథాపి గన్త్వాన పరదారం.

౪౪౫.“తింసతివస్సమ్హి మతో, సాకటికకులమ్హి దారికా జాతా;
కపణమ్హి అప్పభోగే, ధనిక [అణిక (అట్ఠ.), తంసంవణ్ణనాయమ్పి అత్థయుత్తి గవేసితబ్బా]
పురిసపాతబహులమ్హి.

౪౪౬.“తం మం తతో సత్థవాహో, ఉస్సన్నాయ విపులాయ వడ్ఢియా;
ఓకడ్ఢతి విలపన్తిం, అచ్ఛిన్దిత్వా కులఘరస్మా.

౪౪౭.“అథ సోళసమే వస్సే, దిస్వా మం పత్తయోబ్బనం కఞ్ఞం;
ఓరున్ధతస్స పుత్తో, గిరిదాసో నామ నామేన.

౪౪౮.“తస్సపి అఞ్ఞా భరియా, సీలవతీ గుణవతీ యసవతీ చ;
అనురత్తా [అనువత్తా (క.)] భత్తారం, తస్సాహం [తస్స తం (?)] విద్దేసనమకాసిం.

౪౪౬."తస్సేతం కమ్మఫలం, యం మం అపకీరితూన గచ్ఛన్తి;
దాసీవ ఉపట్ఠహన్తిం, తస్సపి అన్తో కతో మయా"తి.

... ఇసిదాసీ థేరీ....

చత్తాలీసనిపాతో నిట్ఠితో.

# ౧౬. మహానిపాతో

### ౧. సుమేధాథేరీగాథా

౪౫౦.మన్తావతియా నగరే, రఞ్ఞో కోఞ్చస్స అగ్గమహేసియా;

ధీతా ఆసిం సుమేధా, పసాదితా సాసనకరేహి.

౪౫౧.సీలవతీ చిత్తకథా, బహుస్సుతా బుద్ధసాసనే వినీతా;

మాతాపితరో ఉపగమ్మ, భణతి ‘‘ఉభయో నిసామేథ.

౪౫౨.‘‘నిబ్బానాభిరతాహం, అసస్సతం భవగతం యదిపి దిబ్బం;

కిమఙ్గం పన [కిమఙ్గ పన (సీ॰ స్యా॰), కిం పన (?)] తుచ్ఛా కామా, అప్పస్సాదా బహువిఘాతా.

౪౫౩.‘‘కామా కటుకా ఆసీవిసూపమా, యేసు ముచ్ఛితా బాలా;

తే దీఘరత్తం నిరయే, సమప్పితా హఞ్ఞన్తే దుక్ఖితా [హఞ్ఞరే దుఖితా (?)].

౪౫౪.‘‘సోచన్తి పాపకమ్మా, వినిపాతే పాపవద్ధినో సదా;

కాయేన చ వాచాయ చ, మనసా చ అసంవుతా బాలా.

౪౫౫.‘‘బాలా తే దుప్పఞ్ఞా, అచేతనా దుక్ఖసముదయోరుద్ధా;

దేసన్తే అజానన్తా, న బుజ్ఝరే అరియసచ్చాని.

౪౫౬.‘‘సచ్చాని అమ్మ బుద్ధవరదేసితాని, తే బహుతరా అజానన్తా యే;

అభినన్దన్తి భవగతం, పిహేన్తి దేవేసు ఉపపత్తిం.

౪౫౭.‘‘దేవేసుపి ఉపపత్తి, అసస్సతా భవగతే అనిచ్చమ్హి;

న చ సన్తసన్తి బాలా, పునప్పునం జాయితబ్బస్స.

౪౫౮.‘‘చత్తారో వినిపాతా, దువే [ద్వే (సబ్బత్థ)] చ గతియో కథఞ్చి లబ్భన్తి;

న చ వినిపాతగతానం, పబ్బజ్జా అత్థి నిరయేసు.

౪౫౯.‘‘అనుజానాథ మం ఉభయో, పబ్బజితుం దసబలస్స పావచనే;

అప్పోస్సుక్కా ఘటిస్సం, జాతిమరణప్పహానాయ.

౪౬౦.‘‘కిం భవగతే [భవగతేన (స్యా॰)] అభినన్దితేన, కాయకలినా అసారేన;

భవతణ్హాయ నిరోధా, అనుజానాథ పబ్బజిస్సామి.

౪౬౧.“బుద్ధానం ఉప్పాదో వివజ్జితో, అక్ఖణో ఖణో లద్ధో;
సీలాని బ్రహ్మచరియం, యావజీవం న దూసేయ్యం”.

౪౬౨.ఏవం భణతి సుమేధా, మాతాపితరో “న తావ ఆహారం;
ఆహరిస్సం [ఆహరియామి (సీ.), ఆహారిసం (?)] గహట్ఠా, మరణవసం గతావ హేస్సామి”.

౪౬౩.మాతా దుక్ఖితా రోదతి పితా చ, అస్సా సబ్బసో సమభిహతో;
ఘటేన్తి సఞ్ఞాపేతుం, పాసాదతలే ఛమాపతితం.

౪౬౪.“ఉట్ఠేహి పుత్తక కిం సోచితేన, దిన్నాసి వారణవతిమ్హి;
రాజా అనీకరత్తో [అణీకదత్తో (సీ. స్యా.)], అభిరూపో తస్స త్వం దిన్నా.

౪౬౫.“అగ్గమహేసీ భవిస్ససి, అనికరత్తస్స రాజినో భరియా;
సీలాని బ్రహ్మచరియం, పబ్బజ్జా దుక్కరా పుత్తక.

౪౬౬.“రజ్జే ఆణాధనమిస్సరియం, భోగా సుఖా దహరికాసి;
భుఞ్జాహి కామభోగే, వారేయ్యం హోతు తే పుత్త”.

౪౬౭.అథ నే భణతి సుమేధా, “మా ఏదిసికాని భవగతమసారం;
పబ్బజ్జా వా హోహితి, మరణం వా మే న చేవ వారేయ్యం.

౪౬౮.“కిమివ పూతికాయమసుచిం, సవనగన్ధం భయానకం కుణపం;
అభిసంవిసేయ్యం భస్తం, అసకిం పగ్ఘరితం అసుచిపుణ్ణం.

౪౬౯.“కిమివ తాహం జానన్తీ, వికులకం మంససోణితుపలిత్తం;
కిమికులాలయం సకుణభత్తం, కళేవరం కిస్స దియ్యతి.

౪౭౦.“నిబ్బుయ్హతి సుసానం, అచిరం కాయో అపేతవిఞ్ఞాణో;
ఛుద్ధో [ఛడ్డితో (స్యా.), ఛుట్ఠో (క.)] కళిఙ్గరం వియ, జిగుచ్ఛమానేహి ఞాతీహి.

౪౭౧.“ఛుద్ధూన [ఛడ్డూన (స్యా.), ఛుట్ఠూన (క.)] నం సుసానే, పరభత్తం న్హాయన్తి [న్హాయరే (?)] జిగుచ్ఛన్తా;
నియకా మాతాపితరో, కిం పన సాధారణా జనతా.

౪౭౨.“అజ్ఝోసితా అసారే, కళేవరే అట్ఠిన్హారుసఙ్ఘాతే;
ఖేళస్సుచ్చారస్సవ, పరిపుణ్ణే [ఖేళస్సుచ్చారపస్సవపరిపుణ్ణే (సీ.)] పూతికాయమ్హి.

౪౭౩. “యో నం వినిబ్భుజిత్వా, అబ్భన్తరమస్స బాహిరం కయిరా ;
గన్ధస్స అసహమానా, సకాపి మాతా జిగుచ్ఛేయ్య.

౪౭౪.“ఖన్ధధాతుఆయతనం, సఙ్ఖతం జాతిమూలకం దుక్ఖం;
యోనిసో అనువిచినన్తీ, వారేయ్యం కిస్స ఇచ్ఛేయ్యం.

౪౭౫.“దివసే దివసే తిసత్తి, సతాని నవనవా పతేయ్యుం కాయమ్హి;
వస్ససతమ్పి చ ఘాతో, సేయ్యో దుక్ఖస్స చేవం ఖయో.

౪౭౬.“అజ్ఝుపగచ్ఛే ఘాతం, యో విఞ్ఞాయేవం సత్థునో వచనం;
‘దీఘో తేసం [వో (క.)] సంసారో, పునప్పునం హఞ్ఞమానానం’.

౪౭౭. “దేవేసు మనుస్సేసు చ, తిరచ్ఛానయోనియా అసురకాయే;
పేతేసు చ నిరయేసు చ, అపరిమితా దిస్సరే ఘాతా.

౪౭౮.“ఘాతా నిరయేసు బహూ, వినిపాతగతస్స పీళియమానస్స [కిలిస్సమానస్స (స్యా. క.)];
దేవేసుపి అత్తాణం, నిబ్బానసుఖా పరం నత్థి.

౪౭౯.“పత్తా తే నిబ్బానం, యే యుత్తా దసబలస్స పావచనే;
అప్పోస్సుక్కా ఘటేన్తి, జాతిమరణప్పహానాయ.

౪౮౦.“అజ్జేవ తాతభినిక్ఖమిస్సం, భోగేహి కిం అసారేహి;
నిబ్బిన్నా మే కామా, వన్తసమా తాలవత్థుకతా”.

౪౮౧.సా చేవం భణతి పితరమనీకరత్తో చ యస్స సా దిన్నా;
ఉపయాసి వారణవతే, వారేయ్యముపట్ఠితే కాలే.

౪౮౨.అథ అసితనిచితముదుకే, కేసే ఖగ్గేన ఛిన్దియ సుమేధా;
పాసాదం పిదహిత్వా [పిధేత్వా (సీ. స్యా.), పిధిత్వా (క.)], పఠమజ్ఝానం సమాపజ్జి.

౪౮౩.సా చ తహిం సమాపన్నా, అనీకరత్తో చ ఆగతో నగరం;
పాసాదే చ [పాసాదేవ (సీ. స్యా.)] సుమేధా, అనిచ్చసఞ్ఞం [అనిచ్చసఞ్ఞా (సబ్బత్థ)] సుభావేతి.

౪౮౪.సా చ మనసి కరోతి, అనీకరత్తో చ ఆరుహీ తురితం;
మణికనకభూసితఙ్గో, కతఞ్జలీ యాచతి సుమేధం.

౪౮౫.“రజ్జే ఆణాధనమిస్సరియం, భోగా సుఖా దహరికాసి;

భుఞ్జాహి కామభోగే, కామసుఖా దుల్లభా లోకే.

౪౮౬.“నిస్సట్ఠం తే రజ్జం, భోగే భుఞ్జస్సు దేహి దానాని;

మా దుమ్మనా అహోసి, మాతాపితరో తే దుక్ఖితా” [మాతాపితరో చ తే దుఖితా (?)].

౪౮౭.తం తం భణతి సుమేధా, కామేహి అనత్థికా విగతమోహా;

“మా కామే అభినన్ది, కామేస్వాదీనవం పస్స.

౪౮౮.“చాతుద్దీపో రాజా మన్ధాతా, ఆసి కామభోగిన మగ్గో;

అతిత్తో కాలఙ్కతో, న చస్స పరిపూరితా ఇచ్ఛా.

౪౮౯.“సత్త రతనాని వస్సేయ్య, వుట్ఠిమా దసదిసా సమన్తేన;

న చత్థి తిత్తి కామానం, అతిత్తావ మరన్తి నరా.

౪౯౦.“అసిసూనూపమా కామా, కామా సప్పసిరోపమా;

ఉక్కోపమా అనుదహన్తి, అట్ఠికఙ్కల [కఙ్ఖల (సీ.)] సన్నిభా.

౪౯౧.“అనిచ్చా అద్ధువా కామా, బహుదుక్ఖా మహావిసా;

అయోగుళోవ సన్తత్తో, అఘమూలా దుఖప్ఫలా.

౪౯౨.“రుక్ఖప్ఫలూపమా కామా, మంసపేసూపమా దుఖా;

సుపినోపమా వఞ్చనియా, కామా యాచితకూపమా.

౪౯౩.“సత్తిసూలూపమా కామా, రోగో గణ్డో అఘం నిఘం;

అఙ్గారకాసుసదిసా, అఘమూలం భయం వధో.

౪౯౪.“ఏవం బహుదుక్ఖా కామా, అక్ఖాతా అన్తరాయికా;

గచ్ఛథ న మే భగవతే, విస్సాసో అత్థి అత్తనో.

౪౯౫.“కిం మమ పరో కరిస్సతి, అత్తనో సీసమ్హి డయ్హమానమ్హి;

అనుబన్ధే జరామరణే, తస్స ఘాతాయ ఘటితబ్బం”.

౪౯౬.ద్వారం అపాపురిత్వానహం [అవాపురిత్వాహం (సీ.)], మాతాపితరో అనీకరత్తఞ్చ;

దిస్వాన ఛమం నిసిన్నే, రోదన్తే ఇదమవోచం.

౪౯౭.“దీఘో బాలానం సంసారో, పునప్పునఞ్చ రోదతం;

అనమతగ్గే పితు మరణే, భాతు వధే అత్తనో చ వధే.

౪౯౮.“అస్సు థఞ్ఞం రుధిరం, సంసారం అనమతగ్గతో సరథ;
సత్తానం సంసరతం, సరాహి అట్ఠీనఞ్చ సన్నిచయం.

౪౯౯.“సర చతురోదధీ [సరస్సు చతురో ఉదధీ (?)], ఉపనీతే అస్సుథఞ్ఞరుధిరమ్హి;
సర ఏకకప్పమట్ఠీనం, సఞ్చయం విపులేన సమం.

౫౦౦.“అనమతగ్గే సంసరతో, మహిం [మహామహిం (?)] జమ్బుదీపముపనీతం;
కోలట్ఠిమత్తగులికా, మాతా మాతుస్వేవ నప్పహోన్తి.

౫౦౧.“తిణకట్ఠసాఖాపలాసం [సర తిణకట్ఠసాఖాపలాసం (సీ.)], ఉపనీతం అనమతగ్గతో సర;
చతురఙ్గులికా ఘటికా, పితుపితుస్వేవ నప్పహోన్తి.

౫౦౨.“సర కాణకచ్ఛపం పుబ్బసముద్దే, అపరతో చ యుగఛిద్దం;
సిరం [సర (సీ.)] తస్స చ పటిముక్కం, మనుస్సలాభమ్హి ఓపమ్మం.

౫౦౩.“సర రూపం ఫేణపిణ్డోపమస్స, కాయకలినో అసారస్స;
ఖన్ధే పస్స అనిచ్చే, సరాహి నిరయే బహువిఘాతే.

౫౦౪.“సర కటసిం వడ్ఢేన్తే, పునప్పునం తాసు తాసు జాతీసు;
సర కుమ్భీలభయాని చ, సరాహి చత్తారి సచ్చాని.

౫౦౫.“అమతమ్హి విజ్జమానే, కిం తవ పఞ్చకటుకేన పీతేన;
సబ్బా హి కామరతియో, కటుకతరా పఞ్చకటుకేన.

౫౦౬.“అమతమ్హి విజ్జమానే, కిం తవ కామేహి యే పరిళాహా [సపరిళాహా (సీ. అట్ఠ.)];
సబ్బా హి కామరతియో, జలితా కుథితా కమ్పితా సన్తాపితా.

౫౦౭.“అసపత్తమ్హి సమానే, కిం తవ కామేహి యే బహుసపత్తా;
రాజగ్గిచోరఉదకప్పియేహి, సాధారణా కామా బహుసపత్తా.

౫౦౮.“మోక్ఖమ్హి విజ్జమానే, కిం తవ కామేహి యేసు వధబన్ధో;
కామేసు హి అసకామా, వధబన్ధదుఖాని అనుభోన్తి.

౫౦౯.“ఆదీపితా తిణుక్కా, గణ్హన్తం దహన్తి నేవ ముఞ్చన్తం;
ఉక్కోపమా హి కామా, దహన్తి యే తే న ముఞ్చన్తి.

౫౧౦.“మా అప్పకస్స హేతు, కామసుఖస్స విపులం జహీ సుఖం;
మా పుథులోమోవ బళిసం, గిలిత్వా పచ్ఛా విహఞ్ఞసి.

౫౧౧.“కామం కామేసు దమస్సు, తావ సునఖోవ సఙ్ఖలాబద్ధో;
కాహిన్తి ఖు తం కామా, ఛాతా సునఖంవ చణ్డాలా.

౫౧౨.“అపరిమితఞ్చ దుక్ఖం, బహూని చ చిత్తదోమనస్సాని;
అనుభోహిసి కామయుత్తో, పటినిస్సజ [పటినిస్సర (సీ.)] అద్ధువే కామే.

౫౧౩.“అజరమ్హి విజ్జమానే, కిం తవ కామేహి [యేసు జరాయ చ; మరణబ్యాధిహి గహితా (?)] యేసు జరా;
మరణబ్యాధిగహితా [యేసు జరాయ చ; మరణబ్యాధిహి గహితా (?)], సబ్బా సబ్బత్థ జాతియో.

౫౧౪.“ఇదమజరమిదమమరం [ఇదం అజరం ఇదం అమరం (?)], ఇదమజరామరం పదమసోకం;
అసపత్తమసమ్బాధం, అఖలితమభయం నిరుపతాపం.

౫౧౫.“అధిగతమిదం బహూహి, అమతం అజ్జాపి చ లభనీయమిదం;
యో యోనిసో పయుఞ్జతి, న చ సక్కా అఘటమానేన”.

౫౧౬.ఏవం భణతి సుమేధా, సఙ్ఖారగతే రతిం అలభమానా;
అనునేన్తీ అనికరత్తం, కేసే చ ఛమం ఖిపి సుమేధా.

౫౧౭.ఉట్ఠాయ అనికరత్తో, పఞ్జలికో యాచితస్సా పితరం సో;
“విస్సజ్జేథ సుమేధం, పబ్బజితుం విమోక్ఖసచ్చదస్సా”.

౫౧౮.విస్సజ్జితా మాతాపితూహి, పబ్బజి సోకభయభీతా;
ఛ అభిఞ్ఞా సచ్ఛికతా, అగ్గఫలం సిక్ఖమానాయ.

౫౧౯.అచ్ఛరియమబ్భుతం తం, నిబ్బానం ఆసి రాజకఞ్ఞాయ;
పుబ్బేనివాసచరితం, యథా బ్యాకరి పచ్ఛిమే కాలే.

౫౨౦.“భగవతి కోణాగమనే, సఙ్ఘారామమ్హి నవనివేసమ్హి;
సఖియో తిస్సో జనియో, విహారదానం అదాసిమ్హ.

౫౨౧.“దసక్ఖత్తుం సతక్ఖత్తుం, దససతక్ఖత్తుం సతాని చ సతక్ఖత్తుం;
దేవేసు ఉప్పజ్జిమ్హ, కో పన వాదో మనుస్సేసు.

౫౨౨.“దేవేసు మహిద్ధికా అహుమ్హ, మానుసకమ్హి కో పన వాదో;

సత్తరతనస్స మహేసీ, ఇత్థిరతనం అహం ఆసిం.

౫౨౩.“సో హేతు సో పభవో, తం మూలం సావ సాసనే ఖన్తీ;

తం పఠమసమోధానం, తం ధమ్మరతాయ నిబ్బానం”.

౫౨౪ఏవం కరోన్తి యే సద్దహన్తి, వచనం అనోమపఞ్ఞస్స;

నిబ్బిన్దన్తి భవగతే, నిబ్బిన్దిత్వా విరజ్జన్తీతి.

ఇత్థం సుదం సుమేధా థేరీ గాథాయో అభాసిత్థాతి.

మహానిపాతో నిట్ఠితో.

సమత్తా థేరీగాథాయో.

గాథాసతాని చత్తారి, అసీతి పున చుద్దస [గాథాసఙ్ఖ్యా ఇధ అనుక్కమణికగణనావసేన పాకటా];

థేరియేకుత్తరసతా [థేరీయేకుత్తరఛసతా (?) తింసమత్తాపి పఞ్చసతమత్తాపి థేరియో ఏకతో ఆగతా మనసికాతబ్బా], సబ్బా తా ఆసవక్ఖయాతి.

థేరీగాథాపాళి నిట్ఠితా.